

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԱՆՐԵՐ

463

12
56

ՊՈՐԼԻՈՍԻ ՎԻՐԳԻԼԵԱՅ ՄԱՐՈՆԻ

ՀՈՎՈՒՄԿԱՆՔ

15 JUN 2006

ՍԵՐԵՐ

463

ՊՎԻՐԳԻԼԵԱՅՄԱՐՈՆԻ

ՀՈՎՈՒԱԿԱՆՔ

ԹՄՐԳՄԱՆԵԱԼ

սպ.

ՏՆԵԴՈՒԱՐԴԱՅ ՀԻՐՄԻԻԶ

ՇԻՐԱԿԱՅ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

662

ՎԵՆԵՏԻԿ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՅՆ ՂԱԶԱՐՈՒ

1870

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

(3759)
41

463-2009

18465

Յերգս յայտոսիկ Վիրգիլ
կալաւ իւր օրինակ զԹէսիլրիա
քերթող սիրակուսացի . և կո
չեաց զսոսա ծաղկաքաղս, զի 'ի
բաղմաց անտի յօրինելոց յիւր
մէ հովուական երգոց հատըն
տիրս եթող յետնոց, կամ զի
զընտիր ընտիրս յերգոցն Թէո
կրիտեայ նմանողօրէն ծաղ
կաքաղ արար 'ի սոսին: Ի հա
սակի քսանեկինն ամաց սկը
սաւ Վիրգիլ յօրինել զսաղքս,
զերեամ մի 'ի սոսին երկասի
րեալ:

Ոմանք՝ ի բննաբանից չարա-
չար իմացան զսիրելութիւնս ,
զորս Վիրգիլ մուծանէ ՚ի սո-
սին : Եթէ ոչ յայտ էր այլուստ
պարկեշտութիւն քերթողիս ,
թերևս գոյր տեղի ձախողակի
կարծեաց նոցա . զի և զտար-
փանս ինչ եթէ ըստ օրինակին
Թէոկրիտեայ ՚ի ներքս ամէ ,
այնու համեստական կերպա-
րանօք բանից զայնոսիկ բա-
ցատրէ , զի ոչ ամէ տաղտիանս
պարկեշտլսելեաց , մանաւանդ
որոց չիցենն անտեղեակ հե-
թանոսական օրինաց և սովո-
րութեանց :

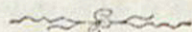
Օգուտ մեծ , մանաւանդ թէ
կարևորութիւն ՚ի կրթանս բա-
նասիրականին ախորժակաց ,
պահանջէր յեղուլ և զայսոսիկ
՚ի մերս բարբառ՝ առ ՚ի լրումն
երկասիրութեանց քերթողիս .
քանզի փափկութիւն երևա-

կայութեան , կենդանատիպ
պատկերք բնութեան , ամենա-
զեղ բացատրութիւնք , ճշդու-
թիւն ոճոյ՝ ոչ աւելի և ոչ
նուազ արկանելոյբառս ՚ի կիր ,
կարգաբանութիւն և ՚ի խանդս
խսկ մտաց , և զիւտք անբըռ-
նաղբօսք , այս ամենայն տեսա-
նին ՚ի գերագոյն օրինակս յայ-
սոսիկ հովուերգակ տաղից :

ՀՈՎՈՒԱԿԱՆԱՅՆ

Պ . ՎԻՐԳԻԼԵԱՅ ՄԱՐՈՆԻ

ԾԱՂԿԱՔԱՂ ԱՌԱՋԻՆ

Տ Ի Տ Ի Ր Ո Ս

Ի բաշխել Ոկտաւիանոսի կայսեր զան-
դատանս Կրեմնայ և Մանտուայ Տինա-
ւուրց զօրականին ի մրցանակ, կորոյս ընդ
այլս և Վիրգիլ մանտուացի զածու իւր
փոքրիկ: Բայց ընծայականաւ Ասինեայ
Պուլիոնի՝ որ յայնժամ ջոկատիւ փոքու
ի գաւառի անդ զեգերէր՝ յանձնեալ Մե-
կենասայ, եւ ի ձեռն նորա գտեալ շնորհս
առաջի կայսեր, ստացաւ զոր կորուսեալն
էր: Վասն որոյ զգովութիւնս Ոկտաւիա-
նոսի եւ զՀուլմայ, զբախտ իւր եւ զա-
ղէտս մանտուացւոց յերգս յայս նուագէ
Վիրգիլ Տիտիւրեայ զիւրն ի սմա բերելով
զդէմս, եւ Մելիբէի զմանտուացւոյն:

ՄԵԼԻԲԷՈՍ ԵՒ ՏԻՏԻՐՈՍ

Մեկիրեա

Տիտիրէ, դու ընդ յարեաւ լայնա-
տարած բազմեալ փիճւոյդ,
Ըզմուսայդ վայրենի ի նուրբ եղէզն
եղանակես.
Ըզհայրենի մէք ըզսահման թողաք
եւ զանդրս ցանկալիս,
Մէք՝ փախըստականք ի հայրենեաց,
դու Տիտիրէ՝
Հանդուցեալ ընդ հովանեաւ՝ ըզդե-
ղանւոյն Ամարիլեաց
Ծառոց անտառիդ ուսուցանես կըր-
կնէլ զանուն: 6

Տիտիրոս

Աստուած, Մելիբէէ, ետ մեզ զան-
դորըր զայս կենցաղ. 7
Զի ինձ միշտ լիցինա ինքն աստուած,
եւ ստէս սմիկ մատաղ
Ըզնորայն թացցէ բազին ի փարա-
խէ աստի մերմէ.

Նա խնցս այսոցիկ թոյլ արջառոց
 ետ թափառել,
 Եւ գեղջուկ եղեգամբ զոր ինչ կա-
 միմբս նըւագել:

Մեկիբեռու

Ոչ խանդամ ընդ բաղդ քոյին, նա
 աւանիկ զարմանք են ինձ:
 Ուր այսքան յուզի ազմուկ ընդ ար-
 տորէքս առ հասարակ.
 Զայծերամն ահա ընդ իս ածեմ
 արխուր ճեպով ի բաց.
 Եւ զայս իսկ, Տխտիրէ, հազիւ բե-
 րեմ մազապուր այծ,
 Որ այժմիկ լուծեալ զերկուհս՝ ե-
 թող, աւաղ, ի մերկ ժայռին
 Երկուորեակս ի յոյս հօսին ընդ
 արնկախիտ արքակաղնեօք:
 Զաղէտըս զայսոսիկ, եթէ չէին մեզ
 միտք ահեակ,
 Յիչեմ զի դուժեցին յաճախ կաղնիք
 ամպահարեալք,
 Եւ սակալ ի փապարեալ սղոցւոյն
 ձախող գուժեաց ազուաւ.

Այլ առա մեզ, Տխտիրէ, ո՞ որ առ-
 տուածն այն քո իցէ:

Տխտիրու

Ըզքաղաքըն զայն որ հռովմ՝ յոր-
 ջորջի, ո՞վ Մելիբէէ,
 Ամիտըս կարծէի մերուսն այսմիկ
 հանդուհաօխալ,
 Յոր հովիւքս ըզնաշանց մատաղ եր-
 կուհս ածեմք յաճախ.
 Իբր ըզգամիս առ ըսկուեղ, իբր
 ուլս առ մարտն գիտէի,
 Իբր ըզջոջ ընդ մանուեց սովոր էի
 համեմատել:
 Այլ այնչափ ի մեջ այլոց նա քաղա-
 քաց գլուխ ամբասնայ,
 Որչափ նոճք՝ ի մեջ ճապուկ ուռեաց
 սովոր են ամբառնալ:

Մեկիբեռու

Եւ ուստի՞ այգքան քեզ հարկ հա-
 սեալ ըզհռովմ տեսանելոյ:

Տխորոս

Յըլճից աղատութեան. այն որ թէ-
պէտ եւ անագան,

Սակայն հաշտ ի պարասորդս յիս
ակնարկեաց, մինչ ըսպիտակք 51

Ի վերալ մորուացըս վաղ կըսուրք
ի վայր անկանէին.

Սակայն հաշտ յիս ակնարկեաց, հաս
պարագայց նա զհետ ամաց,

Մինչ եթող Գալաատէ, և զմեզ ունի
Ամարիլիս.

Զի ցորչափ գրաւեալ ունէր զիս
Գալաատէ, ոչ իսկ ժըխտեմ,

Ոչ ինձ յոյս աղատութեան, ոչ
պախրէից էին խընամք. 56

Թէ եւ շատք ի մերմէ զոհք ի բակէ
եւանէին,

Եւ մակարդէր պանիր պարարտ
վասն ապաշնորհն քաղաքի,

Ոչ աջ ծանրաբեան ինձ պըղըհճեօք
ի տուն դառնայր:

Մեկիբեոս

Զարմանայի, Ամարիլիեակ, հիմ
կարգայիր տըխուր առ դիս,

Ո՛ւմ՝ ըզմիրգըս կախեալ զիւրեանց
կողերցըն թողուիր.

Զի ի բաց կայր Տիտիր: Աղբեղ շո-
ճիքս իսկ, Տիտիրէ,

Ծառքս իսկ ըղբեղ, և զբեղ աղ-
բերքս իսկ այսօրիկ հրաւիրէին:

Տխորոս

Եւ զինչ, Մեւիբէէ, առնել էր ինձ.
չէր իսկ հընար

Այլազգ ինձ մերկանալ յանձնէ ի
բաց զըստըրիութիւն,

Եւ ոչ հաշտս ընդ իս այլուր դտա-
նել էրբէք ուրբէր ըզդիս.

Անդանօր ըզպատանեակըն զայն ե-
զեւ ինձ տեսանել,

Ում բագինքս ամի ամի կըրիկին վե-
ցեակ ծըխեն աւուրս.

Անդանօր նախ քան զաղերս ասաց
նա զիս. Արածէցէք,

Մանկո՞ւի, զնոսիր որպէս յառաջ,
եւ զեզնամորն լրծեցէք:

Մեկիբեոս

Ծերունիդ բարեբաստիկ, մնասցեն
ապա քեզ անդք քոյնն,
Եւ նորին լայնալիբք, թէպէտ եւ
մերկ ապառաժուտք
Եւ ի կնիւն տըղմաթաթաւ զարօ-
տըս շուրջ ծածկեսցէ լիճ.
Մի ի ճարակ անընդէլ տուժեսցի
խաչնըն սաղմնառիկ,
Եւ մի ժանտք գրացւոյ հօտին վա-
րակեսցեն ըզնա ախտածք:
Ծերունիդ բարեբաստիկ, դու ասա
ի մէջ ծանօթ գետոց, 56
Դու ի մէջ սուրբ աղբերաց վայե-
լեսցես զով հովանի.
Աստի ցանկ սահմանակից, ուրանօր
շուրջ ճարակաւոր 58
Ի ծաղկունս ուռեստանին սարեն
յաւերժ հիբլեան մեղուք,
Բզբեզ մեզմ ի բզզիւն յորդորեսցէ
յաճախ ի նիրհ.

Երգս անտի տերեւաքաղն արկցէ
հողմոց բարձր ընդ ժայռիւ:
Ոչ կերկերեալք, զորըս ինամես,
յայնժամ վայրի աղանիք.
Ոչ ասարակն իսկ լուեսցէ ի յերկ-
նաբերձ բարուոյն հեծեւ:

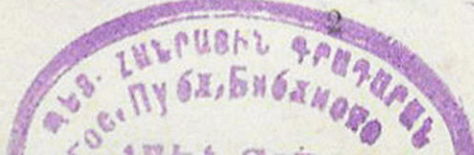
Տիտիբոս

Եղջերուք ապա թեթեւք ճարակես-
ցին նախ ընդ եթեր,
Մերկըս ծովք ըզճըկունս արկցեն
յեզերս արտակիտեալ,
Եւ ի բնիկ սահմանաց մուրրականք՝
Պարթեւըն նախ
ԶԱրարիս արբցէ նըժգեհ, եւ ըզՏի-
գրիս Գերմանիա, 67
Քան թէ բնաւ ի սըրտէս մերմէ նո-
րայն սահեսցին գէմք:

Մեկիբեոս

Իսկ մէք ի ծարաւուսն աստի գնաս-
ցուք կեսք յԱփրիկէ,
Այլք ի Սկիւթըս տարագէմք եւ ի
սըրնթաց կրետեանն Ովաքս, 70

463-2009
667-799
3759

Կամ ի բնաւ տիեզերաց տարաշ-
խարհիկն ՚ի Բրիտաննէ : 71
Ոչ իսկ յետ երկայն ամաց լիցի
զատհմանս ինձ հայրենիս ,
Եւ ոչ զաղքատին հիւղիս գըմբէթ
սիզակուտակ
Յետ հընձոց ինչ տեսանել , զիմ սե-
տութիւն , և զարմանալ :
Չանգաստանըս զայսոսիկ ըզմըշա-
կեալս ի մէնջ այսպէս
Չօրականըն ժանտ կալցի , խո՛ւժըն
զօրայքըս զայսոսիկ .
Ահա սըր հերձուած ըզճէք . քաղա-
քացիս զառածեցոյց ,
Ահա ոցց տմանց ի հունձըս զարտո-
րայս սերմանեցաք :
Պատկինեա արդ ըզտանձի , Մեւի-
բէէ , արկ զորթս ի կարգ . 79
Երթայք , ո՛վ զեղանըսի՛հ երբեմն իմ
հօտ , երթայք՝ իմ ուլք .
Ոչ եւս ընկողմանեալ դաւարագեղ
ի քարայրի ,
Տեսից ըզձեզ ի հեռուս ըզմացա-
ուսա կախեալ ժայռէ .
Ոչ երգս արկից ի մըրմունջ , ոչ եւս
յինէն դուք արածեալք

Ըզճաղկուէտ , այճք , ըզսինձ ճա-
րակիցիք եւ զգաւն սուսի : 84

Տխիրոս

Այլ դու աստ ի գիշերիս հանդեր
առ իս , Մեւիբէէ ,
Ի դաւար տերեւախոյտ . են իսկ հա-
սուս մեզ աստ խընձօրք ,
Են . քընքուշ աստ շագանակք , է մեզ
կաթին կիթ յորդառատ .
Բարձրածայրք ի բացէ ահա ծըխեն
զըմբէթք շինից ,
Եւ ձըգին երկայնին ըստուերք լե-
րանց ահա բարձանց :

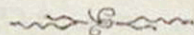
ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

6. Իմա զարձագանդս , որ յաճախեն ի
լերինս և յանտառս :
7. Աստուծոյ կոչէ զՈկտաւ խնոս , մինչ
չե եր նորա զաստուածական առեալ
պաշտօն :
51. Այլևոր զանձն իւր կեղծէ՝ որ պատա-
նին էր , քանզի չէր մարթ սարբիկ առ-
նուլ ազատութիւն առանց վաստա-
կոց և բազմամեայ ծառայութեան :

36. Պախրէից, այսինքն է գոյից կամ դրամոց. այսոցիկ կրկին նշանակուած ենց պախրէի, այսինքն դրամոց և անդէոց, այն են պատճառք, զի ամենայն մեծութիւնք նախնեաց ի խաշինս էր և յանդեայս, վասն որոյ և նախկին դրամք ըստ կասիողորի և Սուրբայ էին կաշեայք՝ զպատկերանդէոց բերելով. և ըստ Պլինեայ ի պղղնձի դրամն նախնիս գրոշմէր գլուխ ոչխարի կամ արջառոյ :
36. Ծանօթի քեփոց, այսինքն Մինկեայ և Պադոսի :
38. Քանդիցանկը անջրպետէին ընդ սահմանս անգաստանաց, և ցանկը այնուքիկ կազմէին յուռեաց, յորս մեղուք՝ սիրատարփք ծաղկանց ուռենուոյ՝ շուրջ յածեալ, հրաւիրեն բզզանօքն բնաւորապէս ի նինջ : Իսկ հիբլեան կոչէ զմեղուս, քանզի Հիբլա դաւառ Սիկիլիոյ և լեռուն բերէ մեղր ազնիս :
67. Աբարիս գետ ի Գաղղիս, որ ի Վաւդեայ լեռնէ բղխեալ խառնի ընդ Հաողանոս առ Լուգդոն քաղաքաւ, և ընդ նմա ի միջերկրականն հոսէ ի ծով :
70. Ուստի քաղաք և գետ ի կրետէ :
71. Քանդի հինք տիեզերս կոչէին զցամաքն մեծ պատեալ յովկիանոսէ, վասն որոյ և զկղզիս որ ի նմա՝ արտաքոյ տիեզերաց համարէին :
79. Բացադարձութիւն հեզնական առ ինքն, իբր առ սրտին զայրոյթ եպե-

րելով զվաստակս իւր, վասն մշակելու լայիւրոյ զայգիս և զծառս ի վայելումն բարբարոսաց :

84. Սիւն, Լա. Cytisus, ազգ ինչ խոտոյ կամ թփոյ, որով զիրանան խաշինք, և առատ մատուցանեն կաթն : Ի կիթնոս կղզի, մի ի կիւկլարայց, ասի գտեալ թուփս այս, ուստի և զանունն առեալ :

Ա Լ Ե Ք Ս Ի Ս

Վիրգիլը զպատանին իւր սիրելի կոչէ ի
ամա Ալէքսիս, իսկ զինքն Կորիդոն. եւ
եպերեալնախ զխստութիւն պատանւոյն,
պարծի ապա ընդ ինչս իւր, ընդ գեղ եւ
ընդ հմտութիւն երգոց, եւ հրաւիրէ զնա
յանտառս՝ զշինական գովելով կենցաղ,
եւ խոստանայ նմա պարգևս. եւ ապա իբր
թէ սթափեալ յարբեցութենէ սիրոյ,
դառնայ յառտնին հոգս:

Ոչ է մարթ զհաւաստեալն գիտել թէ
ն պատանին այն իցէ լեալ. բայց թուի մի
յազատորդւոց յանձնեալ Վիրգիլեայ ի
վարժս, եւ անփոյթ խրատուց վարժապե-
տին, որ զննամս իւր առնա աստանոր այ-
լարանեալ՝ քաղցրախառն սպառնալեօք
դրաւ առնէ ողբանացն:

ՉԱլէքսիս չըքնաղադեղ սիրէր հո-
վիւրն Կորիդոն

Չանձկալին տեառն իւրոյ, եւ յոյս
եւ ոչ մի զնա սփոփէր:

Բայց միայն մենաւոր՝ ի թաւամուր
 փիճեաց անտառ
 Գնայր նա ստէպ, ուր գագաթունք
 հովանախիտ սաւառնէին,
 Զուր շերանց եւ մայրեաց հեղուլ
 բողոք սիրայորդոր.
 Ալէքս անկարեկիր, ոչ քեզ զերգոցս
 իմոց է փոյթ,
 Եւ ոչ ողորմիս ինձ. ի մահ ուրեմն
 ստիպես զիս:
 Ահա խաչն ի զովացիկ արդ վայելէ
 ի հովանի,
 Ահա կանաչ մողիզաց ասպընջա-
 կանք լինին մացառք.
 Եւ Թեասիլ՝ պարտասէլոցն ի հունձ
 յեւանդն արփիահրատ՝
 Բզբուսակս հոտեւանս շտու զխրս-
 աոր եւ ըզծոթրին.
 Այլ ընդ իս, մինչ ըզքեզ հետազո-
 տեմ, կերկերաձայնք
 Հընչեն ճըպուունք ի թըրիուտս ընդ
 բոցակէզ արեգակամբ:
 Ո՛չ լաւ եւս էր բերել զԱմարիլեայ
 եւ զՄենալկայ
 Բզգառն զայրոյթ եւ ըզձանձիր
 ամբարհաւաճ.

Թէպէտ նա թըրիասիւպ, թէպէտ եւ
 գու սպիտակափայլ,
 Պարմանիդ գեղանի, մի յոյժ ի գոյն
 վըստահանար.
 Խոտին պայծառ բարձուենեակք,
 եւ կասուտակ քաղին յակինթք:
 Արհամարհես զիս, ո՛ Ալէքս, եւ
 ոչ թէ ո՛ իցեմ՝ խընդրես,
 Եւ քանի՛ հարուստ խաչամբք եւ
 ճոխ ի կաթըն ձիւնաթոյր.
 Հաղարք ի սիկուլեան շերինս ամիկք
 ինձ թափառին.
 Ոչ զամառն ինձ գալար պակասէ
 կիթ, ոչ ի սարսուռ:
 Երգ ըզնոյն նուագեմ որ ինչ ի ծո-
 վափնեայն ի յԱրակինթ
 Երգել արկեանն Ամիսոն սովոր ի
 կոչ էր անդէոց: 24
 Զեմ այնչափ ինչ անգեղեայ, զիս ի
 ծովափն այժմ իսկ տեսի
 Մինչ անծուփ կայր ի հողմոց. ի
 Դափնեայ իսկ չերկընչիմ՝
 Ի բումդ ատենի, եթէ չպատրէ եր-
 բէք պատիեր:
 Իցիւ բնակել եւեթ ընդ իս էր քեզ
 յանկարծ ախորժելի

Ի խորճիժ անխառնակ եւ ի խո-
տան քեզ արտորէս,
Կամ հարուլ զեղծբունս, եւ ըզքօ-
չից ի միասին
հօլուել ըզհօրան գալարագեղ ի
արդունիս,
Եւ յանառս երգակից ընդ իս ըզ-
Պան նըւագէիբ,
ԸզՊան՝ որ զեղեգունս ուսոյց յո-
գունս կրցել մամով, 55
ԸզՊան՝ որ խաչին, նոյն եւ հոլուին
արկանէ խնամ,
Եւ ոչ զեղծ լինէր մաշել քեզ ըզ-
շըրթնեակ քո եղեգամբ:
Զինչ իսկ Ամինտաս ոչ առ ի սոյն
արար ի վարժ.
Ի սրինգ ինձ յեօթնեկի յանղոյգ
ծղօսից շարայարեալ,
Զոր ինձ երբեմն ի պարգև ետ Դա-
մեասս. Դու արգ երկրորդ,
Ի զբաւ ոչւոցն ասելով, դու արգ
երկրորդ ժաւանդես զայդ.
Ասաց Դամեասս, նախանձ անմիան
երէր Ամինս:
Այժմեմուք են իմ կըրկնակ դը-
տեալք ի ձոր ոչ անխառնից,

Զորքս քեզ պահէմ, դեռ այն ինչ
ի սպիտակ խոյժեալս ի բղէս,
Զերկուորեակս հանապազօր ի ծուծ
զըստինս ըսպառելով.
Վաղ ուրեմն ըզնոսին իրնդրէ առ-
նուլ յինէն թեասիլ,
Եւ աւցէ իսկ, զի խոտան յաչըս
քո նուէրքըս մեր թըւին:
Արի եկ, պատանեկիկ չքքնաղա-
գեղ, եկ այսր առ իս.
Բեզ շուշանս յաւերժ հարսունք
բերեն լիովք քահա կայթիւք.
Շահպուրակ պայծառագեղըն քեզ
Նայիս քաղէ գունատ, 48
Զսխորս կակաչ եւ զանեթոն կապէ
բուրեան խառն ընդ նարգէս. 49
Եւ յեռեալ ընդ նարգոս ու նոգ այլ
բուսակս անուշահոտս
Երգունէ զլակինթ քընքուշ եւ ըզ-
գեղձան արեւադէմ:
Իսկ ես արեւորիկ քեզ յաղուամս
զըս սերկեւելլ
Բաղեցից եւ շագանակ՝ զոր սիրէր
իմն Ամարիլլիս.
Յաւելից եւ շեկ շըլոր, մի եւ մըր-
գիկն այն խոտեսցի:

Հատից եւ զձեզ սարգէնիք , եւ
 զքեզ մօտիկըդ մըրաենի .
 Զի բուրումն անուշից խառնեալիք
 մերձ եդեալ միմեանց :
 Գեղջուկ ես , Կորիզոն . խոտէ զըն-
 ծայս քո Ալէքսիս ,
 Եւ ձօնիւք եթէ մըրցիս , ոչ քեզ
 տեղի տացէ Յորաս :
 Աւանդ եղուկ , զինչ հիքիս ինձ հնա-
 րեցայ . արկի զխորշակ
 Ծանծաղամիտս ի ծաղկոց , եւ ի վը-
 ճիտ աղբիւր ըզկիինձ : 60
 Ա՛հ , յուժմէ՞ խուսես , անմիտ . դիք
 իսկ եղեն անտառաբնակք ,
 Դարդանիկն իսկ Պարիս , և յիւրա-
 կերան ինքըն Պալաս 62
 Ի զըզէկի անդ բնակէ . մեզ գերա-
 բնակք լիցին անտառք :
 Առիւծ ամէհի հալածէ զգայլ , եւ
 գայլ իսկ զայծ ,
 Եւ այծ ըստահակ ըզծաղկաւէտ
 խընդրէ ըզսինձ .
 Իսկ ըզհեա քո ի խընդիր է Կորի-
 զոն , ո՞ Ալէքսիս .
 Իւրում իւրաբանչիւր ոք ցանկու-
 թեան ձրգի ըզհեա ,

Այլ երինջք յետս աւասիկ ածեն
 զարօր լոյծք ի լըծոյ , 68
 Եւ տեղի տայ արեգակըն զաճեցուն
 ձրգաեալ ըստուերս .
 Իսկ զիս տօչորէ սէր , եւ չիք սիրոյ
 դուլ եւ դադար .
 Ա՛հ , Կորիզոն Կորիզոն , զինչ այդ
 քոյին անմըտութիւն .
 Կիսայատ մընայ քեզ որթ սաղար-
 դագեղ ի նըշգարուոյ :
 Առ իմէ՞ գէթ ի յողոր կամ ի ճա-
 պուկ դու ի պըրտու
 Ոչ հիւսել ինչ հայթհայթես , ոյց
 շինական կարօտին պէտք . 74
 Գըացես զայլ ոք Ալէքսիս , եթէ գա
 զքեզ արհամարհէ :

Ծ Ա Ն Օ Թ Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ք

- 23. Արաբիէն լեառն ծովահայեաց ի Բիտլի-
 տիս մերձ ի Թերէ :
- 24. Արաբիոն որդի Արամազդայ և Անտիո-
 պեայ . բանգի Անտիոպէ էր կին Լի-
 կոսի արքային Թերացոց , արձա-
 կեալ ինմանէ , և ի Տերկեայ երկրորդ
 կնոջէ նորա ի բանտ արկեալ : Բայց
 յերկունս գոլով Անտիոպեայ ազա-

տեաց զնա Արամաղդ ի բանտէ . և խոյս տուեալ նորա ի լեառն Կիթե-
րոն , Տնաւ անդ երկուորեակս ի բա-
ցի . զորս գտեալ Հովուաց , զմի ի նո-
ցանէ կոչեցին Չեստոս , իսկ զմիւսն
Սմիհոն : Սորա ապա ի զարգանալ
իւրեանց խնդրեցին զվրէժ մօր իւ-
րեանց՝ սպանեալ զՏիրիէ , զոր Գիտ-
նիս այլակերպեաց յաղբիւրն Համա-
նուն մերձ ի Թեբէ . ուստի Սմիհոն
զմականունն առեալ՝ կոչի տիրկեան :

55. Պահ շինական և Հովուական իրաց
վերակացու դէք , որ ուսոյց կազմել
զսրինգ յանհաւասար եղեգանց , յօ-
րինեալ զայն նախ ի պատճառս սի-
րուհւոյն իւրոյ Սրնգի յաւերժհար-
սին՝ որ նաժշտացն նորա աղաչանօք
յեղէգն փոխեցաւ , վասն որոյ և զնը-
ւազարանն զայն ասեն ^{արքայ} կոչե-
ցեալ :

47. Յաւերժհարսունք կոչին առ Հեղէնս
Նիմիայք , այսինքն նորահարսունք :
Գիցուհիքս այսորիկ ըստ Պաւսա-
նեայ չէին անմահք , այլ երկարա-
կեացք յոյժ : Որք ի սոցանէ գետոց
էին շահապետք՝ կոչէին Նայադք , որք
ծովուց՝ Ներեանք , իբր Ներէի և Իո-
րեայ գտեերք . որք լերանց էին վե-
րակացուք՝ կոչէին Որեադք , որք ծա-
ռոց և անառաաց՝ Իրիադք և Համա-
զրիադք , զի համարէին մեռանել ընդ
ծառս՝ յորս բնակէին . Պարաիզացն
ուստիկանք՝ կոչէին Նապեանք , արօ-

տիցն՝ Լիմոնիադք , իսկ լճացն՝ Լիմ-
նիադք :

48. Շահաւերակաց դունապոյն աղդք են ,
կարմիր , վարդապոյն , սպիտակ , և
այլն . այլաստ սպիտակն քոնաւոր ալ-
նարկէ ի գոյն սիրոյ :

49. Կակաչ , Նարկիս և Անեթոն պատա-
նիք գեղանիք էին , որ ապա ըստ ա-
ռասպելաց ի համանուն ծաղկունս
փոխեցան : Կորիզոն ՚ի մատուցանել
Աւեքսի զծաղկունս զայստսիկ՝ աղդ-
առնէ նմա թէ գուցէ նոյն անցք և
ընդ նա անցանիցեն :

60. Աննարկէ ի սնտոի վաստակս իւր , իբր
թէ զծաղկոց մատնէր խորշակի , և
կնճից զականակիտ աղբերս :

62. Պարիս որդի Պրիամու և Եկովբայ ,
արկեալ ի հօրէ իւրմէ յանտառս .
քանզի Եկովբայ տեսանելով յերա-
զի ջահ բոցավառ յիւրմէ ծնեալ , գու-
շակեցին երազահմայք զի առ իժ կոր-
ծանման Տրովադայ հանդերձեալ էր
ծնանել մանուկն : Վասն որոյ սնաւ
ընդ հովուս . և ի տուն խաղուց մերց-
մանց ի Տրովադա պարտեալ ի նմա-
նէ Հեկտոր , մինչդեռ առ զայրոյժ
սրտին կամէր զնա սպանանել ծա-
նեալ զի եղբայր իւր էր : Եւ կոչի նա
Իարդանիկ ի Իարդանոսէ , որ մի էր
՚ի կառուցողաց քաղաքին Տրովադայ :
— Պալլաս դուստր Արամաղդայ , զիք
արուեստից և շինուածոց հնարագետ ,
յորմէ աթենացիք համարէին կառու-
ցեալ զդղեակ իւրեանց :

68. Ասա ուրեմն կտրիդոն ի դադարելոյ արջառոց յաշխատութենէ և ի մտից արեգական ի միտ առեալ զկորուստ ժամանակին, և յարբեցութենէ սիրոյ սթափեալ և զգաստացեալ, մեղադրէ անձին :
74. Այսինքն կողովոց և սակառեաց, և այլն, որոց կարօտին շինականք :

ՄԱՂԿԱՔԱՂ ԵՐՐՈՐԻ

ՊԱԼԵՄՈՆ

Մենալկայ և Դամետայ Հովուաց նախ բանակառութիւն ընդ միմեանս, և ապա երգոց պայքար. և յետ այնորիկ վըճիռ Պալէմոնի զնոցանէ : Վասն որոյ ՚ի դատաւորէն երգս այս զանունն կալաւ. և կարծի Դամետայ զՎիրգիլեայ բերելաստ զդէմս, և Մենալկայ զուրուք ի նախանձորդաց նորա :

ՄԵՆԱԼԿԱՍ, ԴԱՄԵՏԱՍ,
ՊԱԼԵՄՈՆ

Մենալկաս

Ոյր են խաշինքըդ, Դամետաս, ազէ ասա ինձ, Մեղբեայ :

Դամետաս

Ոչ, այլ Եգոնի. այժմ իսկ յանձնեաց ինձ զայն Եգոն :

Մենայիսս

Թըշուառականք միշտ անդեայք ,
 Ինքն անդ տածէ ըզՆէէրա , 5
 Ձի մի նախամեծար քան զինքըն
 զիս նա առնիցէ ,
 Եւ երկիցս աստ ի ժամու հովիւ օ-
 տար կըթէ ըզՏօտ ,
 Ըզմաքւոյն քաղեալ զողիս եւ ըզ-
 կաթն ուլիցըն գողացեալ :

Դաւևոսս

Սահայն յուշ , յուշ լիցի քեզ ըզ-
 գուշագոյնըս զայդոսիկ
 Մեղադրել որերոյ . գիտեմք եւ ոյք
 ընդ քեզ անկեալ ,
 Եւ յորում իսկ մեհենի խեթիւ ի
 քեզ դիտեալ խոյոց . 9
 Այլ ընդ քիմըս ժըպտեցան ընդ այն
 ներող յաւերժ հարսուհիք :

Մենայիսս

Թերեւս անդ ժըպտեալ նոցա , մինչ
 զայգեստանըս Միկոնի 11

Եւ ըզթըփուարս նորատունիս հա-
 տանէի ժանտ մանգաղաւ :

Դաւևոսս

Կամ թէ աստ առ զառամ փիճեօք
 զաղեղն յորժամ Դափնեայ ,
 Ազաւուում Մենայիսս , եւ զեղե-
 գունարն փըշըեցեր ,
 Նախանձ մանկանըն բերելով մինչ
 այնոքիկ արւան նըմա .
 Եւ մեռեալ արդեօք էիր , զեան ինչ
 թէ նմա չէր հասուցեալ :

Մենայիսս

Ձինչ իսկ տեարց իցէ առնել , թէ
 գող մանկախն ժըպրճի ցայդ վայր .
 Ո՞չ ես իսկ տեսի ըզքեզ , ով ժան-
 տաժուա , յորժամ դաւով
 Ի ստեպ հաջնն Ղիկիսիայ բառ-
 նայիր զայծըն Դամոնի .
 Եւ ի ձայնել իմում թէ ո՞ւր խու-
 սափէ դա այժմիկ ի բաց ,
 Չայն Տիտիրէ սուր հօտիդ , դու
 յեակուսէ պըրսուոց թաղեար :

Դաւնտաւս

Այլ ո՛չ ապաքէն պարտեալ նա
 յերդ՝ պարտէր ինձ զայծն,
 Ում տաղից ի գուպար գոյր եղեդ-
 նեակն իմ արժանի.
 Իմ էր այծիկն այն, ո՛չ դիտես, Դա-
 մոն իսկ զայն ինձ ոչ ժըխտէր,
 Այլ վիճեալ պընդէր չկարել ինձ
 զանասնեակն հապուցանել:

Մեկնայիսս

Դո՛ւ ընդ նմա ի գուպար. էր իսկ
 սըրինդ քեզ մոմահուռ,
 Ո՛վ աներաժիշտ, ո՛չ դու ի գուհս
 իցես սովոր 27
 Ի ծիլ կերկերոտ արկանել տաղս
 արտանըւագս:

Դաւնտաւս

Հանապ ի վեգ ընդ միմեանս ի փորձ
 տաղից էկ մատիցուք.
 Ես զերինջու զայս դընեմ, զի մի
 հրաժեշտ մերժեալ տացես.

Գայ երկիցս ի գուշ կաթին, տածէ
 որթուհս ըստեամբքն երկուս:
 Իսկ գու զն՛նչ եղեալ ի գրաւ ընդ
 իս, առա ինձ, մարտիցես:

Մեկնայիսս

Ի հօռէն չիշխեմ եւ ոչ կըճղակ մի
 տալ քեզ յերաշխի.
 Զի է առաքնին ինձ հայր, է ժանս
 ինձ եւ մօրու.
 Երկիցս ըզխաշն երկոքեան, իսկ զու-
 լըս մին թըւէ յաւուր:
 Այլ զորըս դու իսկ անշուշտ գեր ի
 վերոյ վարկանիցիս,
 Բաժակս երկու եղից փիճեայս,
 (քանզի կամիս անմըտանալ),
 Գործ ճարտարին Ալկիմեդեայ, զը-
 րովք ճասուհի ճախարակեայ
 Բաղեզան շուրջանակի քանդեալ
 ըստեղըն պատաղիւճ,
 Գունատ սաղարթիւք զըսիւռ ող-
 կոյզսրն պարուրէ.
 Կըրկնակ ի միջի ախպք. Կոնոն, իսկ
 ո՛ միւսն այն եկայ 41

Որ բղձանուրց ազանց էառ ծրա-
գրեւ զոլորտըս մահանաւ,
Ե՛րբ արտունձ վաստակիցի, եւ երբ
եզող կորաքամակ,
Ի սահեստի զայնս ունիմ, չեւ իսկ
հըպեալ շուրթն ի նոսին:

Դասկետաւս

Մեզ իսկ բաժակըս կըրկին նա ինքն
արար Ալկիմեդոն,
Գողտրիկ բուսակ ականթի զըրուագ
զանգեղբքն շուրջ ածեալ,
Եւ զՈրփեւս ի միջն՝ զանաառս ըզ-
հեա իւր ձրգելով: 47
Ի սահեստի զայնս ունիմ, չեւ իսկ
հըպեալ շուրթն ի նոսին:
Այլ մի իւրք ըզբաժակս առ երըն-
ջովք զըրուատիցես:

Մեկնայիսս

Չիք քեզ եւ չիք սերկեան փախուստ,
եկից ուր ձայն ինձ եւ տացես.
Նըստցի որ դայն դատաւոր, ահա
ւասիկ դայ Պալեմոն.

Արարից՝ զի մի ումեք լիցիս այլեւըս
ձայնատուր:

Դասկետաւս

Բեր ծն ապա, թէ է ինչ քո, աւա-
սիկ կամ կազմ եւ սատրաստ,
Ոչ խուսափեմ յումեքէ. միայն, մո-
տիկ ինձ Պալեմոն,
Ոչ գոյնն ինչ իբք են աստանոր,
զուշ եւ զուրուշ մատո ի լուր:

Պաշկոնոն

Աւեք նըւագ, ահա բաղմիմք ասա
ի քընքուշըս դալարեոջ.
Արդ արտորայք համօրէն, երկնեն
բոլոր արդ ծառաստանք.
Տերեւին այժմիկ անտառք, ամենա-
գեղ ամս է այժմիկ.
Ըսկըսիր, Դամեասս, դու զհեա ա-
պա կըցես, Մենալկ.
Փոխ առ փոխ երգեցէք, սիրեն փո-
փոխ զերգ Կամենայք:

Դավևոսս

ՅՈՐՄԻՂԳԷ սկըսցուք, Մուսայք, լի
Որմըղգիւ են համագոյք. 61
Նա զերկիր բեղնաւորէ, նրմա զի-
մոցս է հոգ տաղից:

Մեկաշկաս

Եւ յիս հաշտ հայի Փեբոս, է նուի-
րական Փեբեայ ի ձօն 65
Առ իս սարգ եւ յակինթ վայելչա-
գեղ ծիրաններսինեալ:

Դավևոսս

Ձրգէ զըստրիկն ըստահակ Գալա-
տէա ի յիս խընձոր,
Եւ Թաբչի յուռեստան՝ ըղձացեալ
յակն անկանել նախ:

Մեկաշկաս

Այլ ինձ բոցն իմ Ամինտաս յօժա-
րական գայ յերևան,

Քան զոր ոչ իսկ Դելիա ընտանե-
գոյն մերոցս է շանց: 68

Դավևոսս

Առ ձեռն ինձ կան Ասողըկան իմում
նըւէրք, գիտեալ իմ վաղ 69
Ո՛ւր օղայինք գընեն զիւրեանց բոյ-
նըս վայրի աղաւնիք: 70

Մեկաշկաս

Խընձոր ոսկեգոյն, որչափ եղէ ես
ձեռնհաս,
Ի վայրենեաց ծառոց քաղեալ առ
պատանեակն առաքեցի
Հընգեակըս կըրկին, այլս առ վա-
ղիւ առաքեցից:

Դավևոսս

Ո՛վ քանկցըս մեզ եւ զինչ ինչ խօ-
սեցաւ Գալատէա,
Փոքր ի շատ տարայք զայն, տարայք,
հողմուկք, յուռնկն աստուածոց: 73

Մեկնայիսս

Եւ զինչ այն զն դու ի սիրա քո ոչ
խոտես զես, ո՛ր Ամինա, 76
Թէ վարժից կամ ես ի սահ մինչ
վարագուց դու զհետ սընդիս:

Դաւևոսս

Շընուհքք են իմ, ո՛վ իմն Յորաս,
առ իս յըզեա ըզՓիլիս. 78
Յորժամ ի զոհ արմըտեաց մատու-
ցեց զորթ, դու ինքն արեկ:

Մեկնայիսս

Սիրուն քան զայլ է ինձ Փիլիս, զի
նա ընդ չու իմ, ո՛ր Յորաս,
Ելաց եւ ստեպ ասէր նա ցիս. Երթ,
գեղանիդ դու, երթ ողջամբ:

Դաւևոսս

Դայլ հօտից զըժսըհի, հասկահա-
սուն արմըտեաց թօնք,

Հողմուհք ծառաստանին, իսկ մեզ
ցատու մն Ամարիլէայ:

Մեկնայիսս

Յօղ դալարւոյ, մաթուղ ախորժ ու-
լից ի ստեանց հատուցելոյ,
Սաղմնառիկ խաչին գողարիկ ուռի,
իսկ ինձ Ամինա եւեթ:

Դաւևոսս

Սիրէ զՄուսայն մեր Պուլիոն, թէ
պէտ և սա իցէ գեղջուկ. 86
Երինջ ձերու մդ ընարողի արածե-
ցէք, ո՛վ Պիեբեանք: 87

Մեկնայիսս

Նորոգ նա ինքն յօրինէ տաղըս Պու-
լիոն, արածեցէք
Նրմա եղջերքն ոգորող ցուլ՝ որ կըձ.
լակօքն հողահանէ:

Դաւևոսս

Որ զքեզ սիրէն, Պուլիոն, հասցէ
փառացդ՝ ընդ որ բերկրի.

Նրմա մեղք յորդեսցէ, եւ ամոմնն
բերցեն փուշք ժանաք: 91

Մեկուշիսս

Որ զԲաւիոս ոչ ատեայ՝ սիրեսցէ
զերգրս քո, Մեւի. 92
Նոյն զաղուէսրս լծեսցէ, եւ կը-
թեսցէ կաթն ի խոյոց:

Դարևոտսս

Որք ըղծաղիունքս քաղէք, եւ որք
զեւակ դեանանախանձ,
Փախերո՞ւք այտի մանկունք, ցուրս
ընդ սիզովքդ ի՞ժ դարանի:

Մեկուշիսս

Մի կարի յառաջ մատչեք, չեք ի դե-
տափրն վըստահել
Ո՛վ խաչինք. ահա նոխազ իսկ դեռ
ըզգէս իւր յարագէ:

Դարևոտսս

Տխտիրէ, զՏօրանս ի բաց առ ի դե-
տոյդ ճարակաւորս.

Ես ինձէն առեալ պարասս, լուացից
ըզմէն մի ի յաղբեր:

Մեկուշիսս

Զխաչն ի փարախ ամէք, մանկունք.
Թէ տօթ ըզկաթըն շըճեսցէ,
Որպէս սակաւ մի յառաջ, զուր
ճըմլէսցուք զըստինս ափովք:

Դարևոտսս

Ո՛հ, քանի՞օն յարօտ պարարտ ոյծ
եւ նիհար է ինձ զուարակ.
Տաչէ մաշէ նոյն անձուկ ըզՏօտ խա-
չին եւ զխաչնարած:

Մեկուշիսս

Զիք իսկ այդ խնոցս առիթ, սակայն
յոսկերս հազիւ կան յեց.
Ո՛ր իսկ չարակն, ոչ գիտեմ, ըզմա-
տաղ ուլս իմ յաջաղէ:

Դարևոտսս

Յո՞ր երկիր, աղէ, ասս, եւ լցիս
վէհ ինձ Ապողոն, 106

Բանան երկինք երկնց եւ ոչ ինչ աւելի կանգնաց ՚ի չափ:

Մեկնայիսս

Յոր երկիր, աղէ ասա, արքունահական գրոշմեալ անուամբք
Գան ի փրթիթըս ծաղկունք, եւ դու զՓիլիս ժառանգեսցես:

Պայտնոն

Ոչ է մեզ այդքանոյ վիճիգ ձեզ կալ իրաւարար.
Արժանի էք երբնջոյն եւ դու եւ դա եւ որ այլ ոք
Քաղցր ըզսիրոյ կասկածանաց կամ՝ ըզգառինց առնու ըզփորձ.
Խըցէք ըզՋրադարձս, հերիք մանկունք արբին արօտք:

Ծ Ա Ն Օ Թ Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ք

- 3. Թշուառականս ասէ զՏօտս, եթէ հոյիւք պարագեալ ի սեր՝ թողուն զնոսա ի ձեռս օտարաց:
- 9. Խեթի-դիտիւ խոյոց ակնարկէ ի վա-

- 11. Էաշ բնաորութիւննոցա, որով իբր թէ նախանձին ընդ առփանս այլոց: Հեզնօրէն խօսի՝ զԿամեաւայ մեղանս անձին ընծայելով, ուր զնա ինքն յանդիմանէ:
- 27. Սոփորութիւն էր գեղջկաց նուագեւ ընդ գուհո ի պատիւ Սրտեմեայ կամ Պրոսերպինայ ողբս ըստ օրինակին Գեմեարի, որ ի յափշտակեւ Պլատոնի զկին նորա զԱրտեմիս՝ ի ինդիր նորին շրջէր ողբովք ընդ գուհոս:
- 41. Կոնն, ոչ զօրավարն աթենացի հըռչակաւոր, այլ աստեղարաշին սամեցի մեծանուն՝ որ ի շնորհս Պաղոմեայ Եւերգեաեայ եգիպտացոց արքայի զգիսակն Բերենիկեայ կնոջ նորա յաստեղս ասաց վերաբերեալ:
Ոչ էս ապա յիշելով հոփուն զանուն միւսոյն, անձամբ անձին հարցանէ. և ոչ այնպէս ուշ ի կուրծս անկեալ, ի գործոց զնորին տայ նըկարագիր, մանաւանդ ի ցուցանելոյ նորա զժամանակս սերմանելոյ և ահօսադիր առնելոյ: Եւ թուի աստեղարաշիս այս կամ Սրատոս գու, որ զկայից և զշարժմանց աստեղաց արար քերթուած զուարճալի ի յոյն բառ՝ որ և թարգմանեալ էր լատիներէն. կամ Եսիողոս, որ ընդ այլ քերթուածս արար և զմշակականն՝ որ մակազրի Գործք և տիւ. և կամ մանաւանդ Սըբիմեդէս աշակերտ

կամ բարեկամ կոնոնի, գերահռչակ
չափարան և պատերազմական կազ-
մածոց հնարագէտ, որ ի պատերազ-
մին Սիրակուսայ յանձանօթէ ումե-
մնէ ի զինուորաց Մարկելեայ սպա-
նակ՝ մինչ ձևս երկրաչափականս ի
փոշուջ գծագրէր:

47. Որքէի որդւոյ Ապոլոնի՝ քնարուն
իւրով ասնակառել զգետոս, զան-
տառս գնացուցանել, և զգագանս ա-
ծել ի զգօնութիւն, յայտ իսկ է:

61. Որ՝ հրէի լի ասէ զհամագոյս, զի
նա համարէր իշխան աստուածոց, և
զի դարձեալ Որմիզդ կոչէին և օդք՝
որով լի է ամենայն:

63. Փէթոսնոյն է ընդ Ապոլոնի և ընդ ա-
րեգական, հնարագէտ բժշկութեան,
և գիր հմայից երթշտութեան և բա-
նաստեղծութեան:

68. Դելիոս, Արտեմիս կամ Լուսին, դի-
ցուհի որսոց և խնամակալ շանց, որ
Դելիա կամ գելեան կոչի ի Դելոս
կղզւոյ՝ ուր ծնուն: Սյլ կէսք առ-
նուն զԴելիա իբր անուն աղախնոյն
Մենալկայ, որում առաւել պատշա-
ծի ընտանութիւն շանցն:

69. Ապոլլի իւր կոչէ Դամետաս զսի-
րուհին:

70. Աղանիք համարին նուիրականք Ա-
տորդկան, և լծին ի կառս նորա. թեր-
ևս վասն այն իսկ կոչին օդայինք, և
կամ վասն թեթեալթռիչս գօլոյ և ի
բարձունս ծառոց դնելոյ զբոյնս:

73. Վկայս խոստմանց սիրուհւոյն կամի
Դամետաս զդիս:

76. Մենալկաս առաւելագոյն սիրով վա-
ռեալ՝ չկամի զպպահոյութիւն իւր,
այլ խնդրէ հաղորդս գոլ վտանգի
սիրուհւոյն:

78. Յուս հովիւ բարեկամ Դամետայ և
Մենալկայ, և Փիլլիոս աղախին նորա:

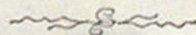
86. Պիլլիոն ճարտարախօս անուանի
պատմիչ և բանաստեղծ, որ և բրեալիս
եկաց ի Հոովմ, և զփառս յաղթա-
նակի տարաւ, յորս ակնարկէ ապա
ի տողն 90:

87. Պիլիոնս կոչին ինն Մուսայք խնա-
մակալք գեղարուեստից, ծնեալք ի
Պիերիոն լեռին թեոսաղիոյ յԱրա-
մագոյ եւ ի Մենմոսինեայ:

91. Արմոն ազգ խնկենւոյ, որ բուսանի
յԱտորեստան, ի Հայս, ի Պոնտոս և
ի Մարս:

92. Բասիոս և Միլիոս քերթողք անա-
րուեստք, ոսոխք Վիրգիլեայ և Որա-
տեայ: Ստո Մենալկաս հակառակ
բարեմաղթութեանն Դամետայ չա-
րամաղթէ սիրողացն Բաւիոսի այն-
պէս անմտանալ մինչև սիրել զերգս
Մեւեայ, և զաղուէս լծել, և այլն:

106. Երկոքին ևս անպարտելք ի մրց-
մունս երգոց, ձեռնարկեն յառեղ-
ծուածս. որոց այլք այլազգ տան ի-
մաստոս, այլ զստոյգ իմացուած նոցա
Վիրգիլեայ և եթէ գիտել և ժամա-
նակակցաց նորին գուշակել:

ՊՈՂԼԻՈՆ

Ի կատարած պերուսեան մարտին Անտոնիոս բազում իրօք ռիացեալ ընդ Ոկտաւիանոսի, զօրու ծանու եկն յԱտալիա: Այլ մերձ ի Բրունդուսիոն ի հաշտութիւն խօսեցեալ ի ձեռն կոկկէի երկաքանչիւրօցն բարեկամի, հրեշտակութեամբ Անկենասայ ի դիմաց Ոկտաւիանոսի, և Պոլլիոնի ի դիմաց Անտոնիոսի, մտին յաղթանակաւ երկաքանչիւր ի Հոռովմ: Յետ ոչ բազում աւուրց Պոմպէոս, մեծին Պոմպէի որդի, կալեալ զԱիկիլիա՝ արգել զհամբարս, և ի սով էարկ զՀոռովմ. և Ոկտաւիանոս և Անտոնիոս ստիպեցան խօսել ընդ նմա ի հաշտութիւն: Որով սովոյն ի բաց բարձեալ վտանգ, և պատեւրազմաց եղեալ լաութիւն, գողցես իմն դարն ոսկեղինիկ յաւուրսն յայնոսիկ դառնայր ի Հոռովմ: Եւ զի այս ամենայն ի վերջկոյս իշխանութեան Պոլլիոնի ըզեշխի և ի ձեռն նորին յաջողէր, և որդի իսկ նմա յաւուրսն յայնոսիկ ծնանէր. նմին իրի վիրդիլիոս իբր ի ծնունդ նորածին ման-

կանն երգէ զայս, ի ճաճ առեալ ժամանա-
կին՝ որ ինչ ի դիրս կուսականին Սիբիլայ
զճնդէնէ վրկչին մերոյ և զմօրէ նորին
բանք :

Սիկէլէան Մուսայք, առէք վրսե-
մագոյնս ինչ երգեսցուք .
Ոչ բոլորից ակօրթեղի թուփք եւ
ցածունք են մոշենիք ,
Զանտառս ի յերգ առցուք ճն , ի
ճաճ անտառք են բրդեշխին : 1
Դարձաւ կուսականին այժմիկ տա-
ղի նախկինն այն դար , 4
Պարագայց յաւիտենից կարգ մեծ
ըսկիզբն առնու անդրէն .
Դարձ այժմիկ առնէ կոյսն , եւ դարձ
կրօնէանն արքայութիւն . 6
Նոր այժմ՝ աւատիկ իջանէ զարմ
յերկնից բարձանց ,
Մերձ եւեթ եթէ կայցես դու զգաս-
տասերդ Լուկինս 8
Մանկանըն նորածնի , իւ երկա-
թեայն առեալ դադար՝
Ընդհանուր ակեղերս յարկցէ դարն
ոսկեղինիկ .

Այժմէն աւատիկ թագաւորէ քոյդ
Ապոլոն ,
Ի քուսդ հիւսպատոջ փառքն այն
դարուց այս սկըսցի .
Եւ անկցին , Պոլիսն , ամիսքն ի
ճեմ արհիախանք : 13
Քաւեալ մերոյ եղեռան , թէ մնան
երբէք հետք տակաւին , 14
Քեւ երկիր յայնժամ կացցէ զերծ
ի յաւերժ զարհուրանաց :
Վենալից լիցի նա զից , եւ ըզղիւ-
ցաղն որեարն ընդ իս 16
Տեսցէ պարակից , եւ տեսցի ինքն իսկ
ի նոցունց ,
Եւ ակրեսցէ ընդ ակեղերս ուղղու-
թեամբք հօրն անդորրացեալս :
Այլ քեզ ի ձօն նախընծայ ածցէ
երկիր ինքնայորդոր
Նարդոս վայրի , ով մանկիկ , ընդ
պատաղիճ թախառական , 20
Եւ խառն ընդ կասիմնն յորդեալ
ականթ գեղածիծաղ :
Այժք ինքնին ուռուցիկ պըակունս
ի տուն ածցեն կաթամբ .
Մի յառիւծուց ամէհեաց կասկա-
ծիցէ խաշն և անգեայ :

Քեզ որրանք իսկ ծաղկունս անու-
շահոտըս բըղխեսցեն .

Մեռցի իժ , եւ չարաթոյն մեռցի
գրուժան դաւարաբոյս .

Ծընցի ամոմն համայն ուրէք ասոր
նահան :

Այն ինչ ապա զգիւցազանց դը-
րուատ եւ զՏօրքօ զարուժիւնս

Ընթեռնուլ կարիցես եւ գիտել
զինչ է լաւուժիւն ,

Արտորայք ի հասուն տակաւ ի
հասկ խարտեշասցին .

Ի գաղձըն մոլախոտ ուղոյզ ի կախ
կայցէ խայծեալ ,

Եւ կաղնիք կարծրապինդք քըրա-
նեսցին մեղըր ցօղազանդ :

Բայց նախնոյն այնորիկ դաւոյն դեռ
հետք ինչ դարանեալ ,

Լասաիւք ընդ ծով խիզախել , պա-
տել զաւանըս սարըստօք ,

Եւ զերկիր պատառել հրամայեսցեն
ախօսաբեկ .

Միւս եւս յայնժամ կացցէ Տիւրիս ,
միւս զայրընաիրսն զիւցազունս 55

Բարձեալ բերցէ Արգմնաւ . ան-
դրէն դըրդեալ գոռայցեն մարտք ,

Եւ անդրէն ի Տրովադա մեծն Աքիւ-
լէս արձակեսցի :

Ասաւեւոր ապա տիոց այն ինչ ա-
ծեալ քեզ զաւագոյթ ,

Տեղինաւազն իսկ ի ծովէ տացէ , եւ
մի լաստ եղենեայ

Վաճառ ընդ վաճառ յայնժամ
գնասցէ փոխանակել : 40

Չամենայն ինչ ամենայն ուրէք բեր-
ցէ յայնժամ երկիր .

Ոչ սանտերս անգաստան եւ ոչ
յօտոց կրեսցէ այգի ,

Անդ զեղինս ի լըծոյ լուծցէ հուժ-
կու արօրադիր :

Եւ ոչ ասր ի պէսպէս երանգս ուսցի
կեղծաւորել .

Այլ ի մարգս անդ ինքն իսկ խոյ
մերթ ի կարմիր քըրքմատեսիկ

Տարբեալ ըզգէս իւր , եւ մերթ վայ-
ելճազեղ ծիրաներփնեալ .

Չառիկ զամիկս ինքնակամ ըզգե-
ցուսցէ ճարակաւորս : 47

Ընթացէք , դարբդ այդպիսիք , գիցն
անյեղի կացցէ հրաման .

Պարկայք զուգաբարբառ խրախոյս
իւրցն մատուցին : 49

Ի բարձր ի բարձ էլ ամբարձիր, վաղ
խակ հասցէ քեզ ժամանակ,
Ո՛վ սիրատուն զիցըն զաւակ և սա-
նըդ վէհ որմըզգական.

Տես զոլորաբախտ արանարդ բեռամ
բըն թինդոս առեալ առ իննդ,
Զերկիր եւ զերկին անգընդախոր եւ
զծով ծաւալ:

Տես իբր ընդ գալուստ յաւիտենին
հրրձուին հանուրք:

Երկարաձիգ եթէ յանկարծ մնայցէ
կենաց մասն ինձ վերջին,

Եւ զքո երգել արուածինս որչափ
ինչ բաւ է ինձ ողի,

Ոչ թրակացւոյն Որփէի աեղի տա-
ղիւք տաց, ոչ Լինեայ.

Թէպէտ սրմա մայրն, եւ նրմա թէ-
պէտ կացցէ հայրն առննթեր,

Որփէի Կալիսոպէ, եւ Լինեայ
Միհրըն գեղանի: 59

Ինքն իսկ Պան ընդ իս ի լուր Ար-
կադիոյ թէ մըրցեսցի,

Ինքն իսկ Պան կորանս ի յանձն
առցէ ի լուր Արկադիոյ: 60

Իսկ գու սկըսիր, ո՛վ մանկիկ, ի ժողխ
ըզմայր քո ճանաչել, 61

Մօր քու՛մ վիշտ երկարատեւ երկիցա
հընդեակ ածին ամիսք. 62

Ալէ սկըսիր, ո՛վ մանկիկ. որու՛մ
ծնողացըն չել ժըպիտ,

Ոչ դէք ի ճաշ, ոչ դիցուհի ընկալցի
զնա ի յաւադաստ: 63

5. Վասն զի բղէշխից, որոց ժամանակ
իշխանութեան րեալ էր, տային կուսա-
կալութիւն կամ զանտառաց խնամակա-
լութիւն:

4. Յայտ է զի սիրելիացք տասն էին,
և ի նոցունց կուսականքն երկու, մին ի
կուսա Եւոլիոյ կացեալ, և միւսն ի կու-
սա Իտալիոյ:

Ակնարկէ ի դարն ոսկեղինիկ անուա-
նեալ, որու՛մ յաջորդեցին երկրորդն ար-
ծաթի, երրորդն պղնձի, և չորրորդն ա-
պականեալ երկաթի:

6. Կոյսն, այսինքն Ասարէա դիցուհի
արդարութեան, դուստր Արամազդայ և
Թեմեայ. որ ի ընուլ ոսկի դարուն, և ի
խուսեւ գից յերկրէ՝ ուր ցայնժամ ընա-
կակիցք համարէն լեալ ընդ մարդկան,
աեղի ետ և ինքն յետ ամենեցուն:

Կրօնեանն արքայութիւն է ոսկեղէնն
դար. զի Կրօնես հայր է Գիտսի ըստ
առասպելեաց, և ցորչափ նա թաղաւու-
րէր՝ կէին մարդիկ յանմեղութեան, և եր-
կիր առանց մշակութեան բերէր զպէտ

մարդկան, իսկ ի թագաւորել որդւոյ նորա Գիտսի, սկսան մարդիկ ի վատթարն նկրտել:

8. Լուկինա դիցուհի խնամակալ Տնընդեան. որոյ օգնականութեամբն ի Լյսս գալ մանկանն՝ գուշակէ քերթողն զգարձ ոսկի դարուն:

15. Ամիսք արհիականք, որպէս և ի վերոյ կարգ մեծ, իմա երջանիկ կամ բարենշան աւուրո:

14. Եղեոն կոչէ կամ զուխտազանցութիւն տրովացոց, կամ զքաղաքական մարտս կեսարու ընդ Պոմպէի, և կամ զնորին ինքեան կեսարու սպանութիւնն գործեալ ի Տերակուտին:

16. Ակնարկէ դարձեալ ի դարն ոսկի՝ յորում համարէր զից բնակել ընդ մարդկան. արդ ի դառնալ այն դարու՝ բնակակից ասէ լինել զից զմանուկն և զհայր նորա և զիշխանս հասարակապետութեան:

20. Նարդոս վայրի (Baccar) համարէր զեղ ընդդէմ ահնհարութեան կամ յաշաղանաց, զոր յաւելու ի պատսղարան գեղոյ մանկանն. իսկ զբաղեղն ի զարդ հանդերձելոյ քերթողին: Տե՛ս ի ԾԱՂԿ. է. 27. 28: Նոյնպէս և կասիմոն և ալանթ են ի զարդ պատկանաւորք:

55. Տիփեալ իմա զնաւապետս, Արդոնաւա զնաւս, Տրովադաւ զքաղաքս, և Աքիլեաւ զոր և է այր քաջ. որովք նշանակէ զպատերազմունս և զշահավաճաւ:

40 Զի յառաջ քան զհնարս դրամոց՝ վաճառ ընդ վաճառ փոխանակելով առնէին տուրեաւք:

47 Զառիկ (sandyx) ծաղիկ քրքմատեալ:

49 Պարկայք երեքին քորք առասպելեալք, յորոց մին ունի զաղեկատ, միւսն զիլ՝ մանելով զթել կենաց մարդկան, և երրորդն զմկրատն մահառիթ՝ որով հատանէ զայն:

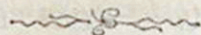
59 Կալլիոպէ մին յինունց Մուսայից, մայր Որփէի, դիւցազնական տաղից խընամակալ:

60. Պան. Տե՛ս ի ԾԱՂԿ. Բ. 55:

61. Իմաստքն են. ի զուարթ երեսաց և ի ժպտելոյ ճնողաց քոց սկսիր ճանաչել զնոսա. զի ոչ բարեաց ասէ գուշակ, եթէ ոչ զուարթ հայեցին ճնողք ի մանուկն. որպէս Արամազդ և Յունոն զի ոչ զուարթ հայեցան ի Հեփեստոս վասն տղեղութեանն, ընկեցիկ եղև ի Լեմնոս և կաղացաւ:

62 Իմա տաներորդ ամիս լուսնի, կամ սկիզբն տաներորդի արեգակնային ամսոյ:

65. Այսինքն ոչ կենակից լիցի դից, և ոչ ամուսնանալոյ ընդ ումք ի դիցուհեաց լիցի արժանի:

ԴԱՓՆԻ

Հովիւք երկու զդամբանական հանդէս
Դափնեայ սիրելոյ իւրեանց և զգասիլ
նորա ընդ դիս նուագեն. Մովսսի զգո-
վութիւնս նորա և զարձանագիր շիրմին
երգեալ, իսկ Մենալկայ զաստուածարել
նորա: Թէ ո՞րդեօք Դափնիս այս լեալ,
կամ զո՞ր ուրոք զգեմս բերիցէ, յոլովք
են դուշակութիւնք. բայց ըստ հաւաս-
տագոյն կարծեաց այլարանէ երգս այս
զՅուլիոսի կայսեր զմահ, և զգիւցական
ընդունել նորա պատիւ: Թերևս ի հան-
դէս խաղուց ինչ կամ զո՞հից, որ ի պա-
տիւ նորա կատարէին, յօրինեալ իցէ
զայս քերթողիս:

ՄԵՆԱԼԿԱՍ ԵՒ ՄՈՓՍՈՍ

Մենալիսս

Քաջահրմուտք երկաքանչիւր զե-
պեալք, Մովսէ, ի միասին,
Դու ի ծրղօտ փրչել թեթեւ, իսկ
ես ի տաղքս մըրմընջել,

Տիմ ոչ բազմիմք աստ ի միջի ար-
քակաղնեաց եւ նըշգարեաց :

Մոխառս

Երկցագոյն ես դու, Մենալի. ինձ
քեզ ի ճահ է հնազանդել,
Թէպէտ ասա՝ ուր ըզյողողող շար-
ժեն զեփիւռք ըզհովանիս,
Եւ թէպէտ կամք ի քարայրիդ իցեն
բազմել. տես իբր ասա
Որթ վայրենի սրբուէ ողկոյզս ըզքա-
րայրիւրդ ցան եւ ցիր :

Մենալիս

Ամինտաս եւեթ ընդ քեզ գոյ ի լե-
րինս աստ մըրցակից :

Մոխառս

Ձինչ զարմանք, զի եւ Փեբեայ իսկ
նա յազթել փորձի տաղիւք :

Մենալիս

Ըսկըսիր դու նախ, Մոփսէ, թէ
զաարփանաց ինչ ըզՓիլլեայ 10

Եւ թէ զգովեց Ալիոնի, կամ թէ
զԿոդրեայ ունիցիս վէճ. 11
Ըսկըսիր, ճարակաւոր այծեացն ի
պահ կացցէ Տիսիր :

Մոխառս

Ձոր արդ իսկ ի դալար կեղեւ փիճ-
ւոյն գըծեցի ասա՝
Երբ ընդ մէջ քանդակելով, զայն
մանաւանդ աւից ի փորձ,
Դու հրաման ի հանդէս մատչել ա-
պա տուր Ամինտայ :

Մենալիս

Որչափ ճապուէ ուռի ստորեւ քան
ըզգունատ է ձիթենի,
Քան ըզվարդ կամրերփեան որչափ
օջնան անփառունակ,
Այնչափ ի վայր քան ըզքեզ Ամինտ
ի մերս է յառենի :

Մոխառս

Այլ դադարեա յերգոյդ, մանուկ
դու, ի քարայրն ասա հասար :

Աղբային զանկեալն անդուլթ մահու
 զԴափնի յաւերժհարսուելք. 20
 Վըկայք յաւերժհարսանցն էք դուք
 ողբոց, գեաք եւ կաղնիք,
 Յորժամ մայրըն զողորմ գիակն որ-
 գւոյն ողջագուրեալ, 22
 Եւ առ դիս եւ առ աստեղս անա-
 գորոյնըս բողոքէր:
 Ոչ զեզինս որ յարօտոյ ի ցըրտա-
 գին գետ, ո՛վ Դափնի, 24
 Աժ յաւուրսն յայնոսիկ, եւ ոչ զա-
 լեաց չորքոտանի
 Առ ըզճաշակ, եւ ոչ ի դեղ դալար
 մատոյց շուրթն ի ճարակ.
 Զառիւծուց իսկ հեծեծել ամբիւ-
 կեցւոց ընդ քոյգ կորուստ 27
 Վըկայեն, ո՛վ Դափնի, ամայաբնակ
 լերինք ու անտառք:
 Ըզվագերս արամեանս ուսոյց Դափ-
 նի լըծել ի կառս, 29
 Դափնի եւ զսլար օրհնեբգուաց Դի-
 ոնիսեայ ամէլ ի սպաս,
 Եւ մորչ սաղարթիւք ըզճօճ գեղար-
 դըն սրատատել:
 Իբր որթ ծառաստանին, զերդ ող-
 կուղակք որթոյ ի շուք,

Իբր անգէոց ցուլ, զինչ որայք քաջ-
 բերունի անդաստանայ,
 Դու բողորովին քոյոյըդ գեղ վայել
 չութեան:
 Ինքն իսկ, յորմէհեաէ ճակատա-
 գիրք առին ըզքեղ,
 Ելիք Պալէս զարտորայս, ելիք եւ
 ինքն իսկ Ասլուն. 36
 Յակօսս անդ, յորըս դարի աւան-
 դեցաք ատոբահաս, 37
 Որոմըն չարաշուք ծնանի յաճախ եւ
 ստերջ վարսակ.
 Ըզգիրդ մանուշակ եւ ըզնարկիս ծի-
 րաներփեան
 Ոքող փոխանակեալ եւ ստուարա-
 փուշ յառնէ գըժնիկ:
 Սըփուեցէք սաղարթս յերկիր, ա-
 ծէք զաղբերքըդ հօլանի.
 Զայսոսիկ, ո՛ հօլիւք, Դափնի ի
 սպաս իւր տայ հրաման.
 Շիրիմ հանգնեցէք, տաղ ըզիրմա-
 ւըն գրոշմեցէք.
 ՈՐ Ի ՄԱՅՐԻՄ ԱՆՏԱՌԱՅ ՄԻՆՉԵԻ
 ՅԱՍՏԵՂՍ ԱՆԴԻ ՀՈՎՉԱԿԵԱԼ,
 ԳԵՂԱՆԻՈՅ ՀՈՎԻ ՀՕՏԻ ԳԵՂԵՅԿԱ
 ԳՈՅՆ ԴԵԻՄ ԱՍՏ ԴԱՓՆԻ:

Մեկնայկաս

Մեզ տալ քոյին է այնպիսի ինչ, ով
 քերթողդ դիւցական,
 Որպիսի նինջ է դաւարւոջ վաստա-
 կաբեկ պարտապէտջ,
 Իբր է աթի է բոյժ պապոյ վրտա-
 կաբուղն քաղցրիկ ալի,
 Ոչ է սըբինգ եւեթ, այլ յերգ իսկ
 զուգատիպ վարժապետիդ,
 Մանուկ բարեբաստիկ, գու զհետ
 նորին կացցես է դաս:
 Իսկ մէք փոխանակաւ ըզմերըս զայս
 իբր եւ է երգ
 Նըւագեսցուք, անդր է յաստեղս
 ըզքոյդ է վեր ածեւ Դափնի,
 Ըզգափնի յաստեղս ածեւ, զի եւ
 ըզմեզ սիրեաց Դափնի: 53

Մոպխաս

Եւ զինչ վեհագոյն կայցե նըւեր
 մեզ քան ըզգոյն,
 Իւքնին իսկ պատանին արժանաւոր
 էկաց երգոց.

Եւ վազ ըզքոյսըդ զայդոսիկ գո-
 վեաց մեզ տալս Ըստմիկոն:

Մեկնայկաս

Լուսափայլ յառեալ Դափնի ընդ
 նորահրոջ սեամս Ոչմուկեայ, 57
 Զամպս ընդ ոտիւք նըշմարէ եւ ըզ-
 կամարն աստեղազարդ.
 Հանգա խայտան զըւարթագին ան-
 տառք եւ շէնք առ հասարակ,
 Եւ Պան եւ հովիւք եւ օրիորդք յա-
 ւերժհարսուկը:
 Ոչ գայլ հօտին դարանակալ, ոչ
 վարմք նիւթեն եղջերուաց դաւ.
 Հաճոյ հէղոյն է Դափնեայ խաղա-
 զութիւն. խրախոյս լերինք
 Բառնան յաստեղս անդր ամոյլք,
 նըւագասնտառք իսկ յօրինեն,
 Նուագեն եւ ժայռք՝ զի է աստուած,
 ով Մեհալիաս, աստուած է նա: 64
 Լէր հաշտ ընդ քոյս, լէր բարերար.
 ահա քառեակ կանդնեալ բազինք,
 Երկդքին քեզ, ով Դափնի, եւ եր-
 կոքին սեղանք Փեբեայ:

Բաժակ կըրկին ամի ամի դալար
 կաթամբ քեզ փըրփիրադէզ,
 Եւ խառնարանըս կըրկնակ ածից ի
 նուէր պարարա ձիթոյ:

Յաճախեցից մանաւանդ խրախունս
 առաա անապահաւ,

Ի ձմերայնի առ հըրուլ, խակ եթէ
 հունձք՝ ի հովանուոյ,

Նեկաարըզմայլելի նեղեալ բաժակս
 արուխական: 71

Լիկաեանն ինձ Եգոն եւ Դամեասս
 առցեն նըւագս, 72

Ի հանդէս Ալփիսիրէ զվարդապա-
 յիցն ածցէ զկաքաւ: 73

Այսոքիկ հարցին ըստասք քեզ
 միշտ, թէ ուխարս տարեկանս

Յաւերժ հարսանց հատուցուք, եւ
 թէ զանդուք ի դալն ի շուրջ:

Յորչափ ըզծագ լերին վարազ, եւ
 ձուկն ըզգեա ցորչափ սիրէ,

Մինչեւ մեղուք ի ծոթոր, մինչեւ
 տածին ճըպուունք ի ցող,

Կացցէ անուն քո եւ փառք, մասս
 ցեն յաւերժ քո գըրուասիք:

Հանդոյն Դիոնիսի, հանդունակ դի-
 ցըն Դեմետրեայ, 79

Քեզ ուխարս մըշտէք ամի ամի նը-
 լիրեսցեն:

Եւ դու զնոսա արասցես ի լըումն
 ուխակցըն պարտասան:

Մոխարս

Եւ զինչ ընդ այդպիսուոյ տաղիդ
 քեզ զինչ տաց մըրցանակ:

Ոչ հընչեւն դարնանաբեր ինձ հա-
 րաւոյ այնքան ախորժ,

Ոչ այնպէս ծովափունք ի յերրա-
 դարձ ալեաց կոծեալ,

Եւ ոչ ընդ ձորըս քարախիտս ըն-
 թացք գետոյ կարկաջահոս:

Մեկայիաս

Ըզդիւրաբեկ զայս ծըղօտ տացուք
 ի նուէր քեզ նախընծայ,

Սա մեզ « զԱլէքս չըքնազագեղ սի-
 րէր հովիւըն Կորիգոն »:

Սա ինքն ուսոյց նըւագեւ « Ոյր են
 խաչինքըդ, Մեւիբեայ »:

Մոյխոս

Իսկ դու ըզցուսս ան ընկալ, զոր
սահայ խընդրեալ Անտիգենեայ,
Թէ եւ սիրոյ իսկ նա յայնժամ գոյր
արժանի՝ ոչ ընկալաւ,
Ըզգեղգեղեալն ի սղըլինձ հանգէտ
ծընգովք, ո՛վ Մենալկաս: 91

Ծ Ա Ն Օ Թ Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ք

10. Փէլէէ՝ գուտար լիկուրգեայ արքա-
յին թրակացոց, որոյ տարփացեալ
Կեմսիոնի որդւոյ Թեսէոսի արքային
աթենացոց՝ հիւրընկալեաց զնա ի
դառնալ նորա ի պատերազմէն Տրո-
իլոյ: Իայց ի գնալ նորա անդրէն
Սթենս առ ի յանձանձել զիրս թա-
գաւորութեանն, և ի յամելանդ ընդ-
դէմ խոստմանն, յուսահատեալ Փիլ-
լիս և համարեալ զանձն լքեալ ի նը-
մանէ, ի խեղդ մտաբերեաց:
11. Ալէոն աղեղնաւոր անուանի կրեոս-
ցի, որ այնու ճարտարութիւն ձգեաց
զնեա յօձ պատատեալ զմարմնով
որդւոյ իւրոյ Փաղերեայ, զի սպան
զսողունն առանց երգիծանելոյ նե-
տին յորդեակն:

- Պորրո՝ արքայ աթենացոց ի դե-
մեն ի պատերազմ՝ ընկալաւ պատ-
գամ ի դից, զի ազգ՝ որոյ կորիցէ
թագաւոր՝ յաղթող գացի: Վասն ո-
րոյ և թշնամիք հրովարտակ արարին՝
մի ումք մեղանչէլ արքային աթե-
նացոց: Իսկ ինքն ի մայրեւորի կեր-
պարանս գրգռեալ ընդ ոմանս ի թըշ-
նամեաց, սպանաւ ի նոցանէ. և իրրե-
ձանեան զնա թշնամիք՝ զի էր ար-
քայն աթենացոց, դարձան յետս
պարտեալք անպատերազմ:
20. Ակնարկէ ի մահ Յուլիոսի Կեսարու,
որ յատենի ձերակուտին ի հարուած
քսանեւերից սուսերաց անկաւ խոզ-
խողեալ:
22. Մայր նորա իմա զՀուլիմ, որ զդիակն
նորին ի հրապարակի մեծաւ ամբո-
խիւ և սղբակցութեամբ ամենեցուն
այրեաց ի խարուկի:
24. Ակնարկէ յանցս՝ որ ի Սուետոնեայ
պատմին նախ քան զմահ Կեսարու
դիպեալ:
27. Բերրի առիւծուց և հրէշից Ափրի-
կէ, ուր Կեսար պարտեաց զԿատոն,
զԱկիպիոն և զՅորաս:
29. Բանզի Յուլիոս Կեսար պայծառա-
ցոյց ի Հուլիմ զպաշտօն Սպանդարաւ
մետական դից, զորոյ զպատկեր բար-
ձեալ ի կառս ձգէին վագերք, և առ-
առուածապարակք գնային առաջի,
ճօճելով ի ձեռն տէգս կարճարունս
պատեալս ուռօք և քաղեղամբ:

56. Պալէոս գիրք Հովուաց և արօտից. իսկ Սպարտան աստ յիշի իբր արօտական, որ զխաշինս Ագմետայ արքայի երբեմն արածէր, Հալածեալ յերկնից ի Գիւսէ՛ վասն սպանանելոյ իւրոյ զԱրկլուպայս դարբնողս շանթից նորա:
57. Գորի իմա զցորեան և զամենայն արմտի, ի տեսակէ զսեռն:
58. Մենակա՞ս զգէմս Արդիւնայ բերէ, որպէս յայտ է ի յետին տողից երգոյս՝ Սա Բեզ զԱլէոս շահնազարէդ և այլն. և քանզի սիրելիք եղեն Աեսարու մանտուացիք, վասն այն ասէ. Զի և ըզմեզ սիրեաց Գորի:
59. Ուրիպոս կոչին լերինք երկոտասան, յորոց զլեաւոր է ի կողմն Թեսաղիոյ՝ որ Թեսաղոսի է Մակեդոնիա. և է բարձր յոյժ, մինչև գագաթան նորա յամպս ծրարել. վասն որոյ և քերթողք փոխանակ երկնից առնուն զայն:
60. Քանզի Յուլիոս Աեսար ի կարգս դից դասեցաւ վճռով եռասպետաց աստուածարեալ. և յայնմհետէ Ոկտաւիանոս աստուածորդի անուանեցաւ:
71. Արոսիս Հրուանգան է ի Գիոս կըզզւոջ յեզեան ծովու, որ բերէ զինի ազնիւ. իսկ Իսկարա է աստուածըմպելի կամ անմահական ըստ յունին բաժակ:
72. Լիւրեան, այսինքն կրետացի. քանզի Լիկտոս քաղաք է ի Արեաէ:
73. Ալէոսիքի, անուն Հովուի. իսկ Վար-

- դասոյս են Սատիրայք կամ Պայք նոխազոտունք, այսինքն գիրք շինականք մարգագէմք եղջերաւորք՝ ի միջոյ և ի վայր այժակերպք: Ծերագոյնք ի նոցանէ կոչէին Սիլենայք, որպէս Սիլենոս դասախարակ Գիւսնիսի, որոյ յաւանակն ընդ Համաստեղս կարգեցաւ:
79. Գիոնիս նոյն ընդ Բաքոսի. իսկ Գիւսիք ինամակալ արմտեաց և մշակութեան՝ որոց ինքն առաւելապէս եղև Հնարագէտ. և էր նա դուստր Արոմիւնայ, և մայր Պրոսերպինեայ, յորոյ ի ինդիր տաժանեալ յածէր ընդ երկիր՝ ի յաիրըշտակելն զնա Պլուտոնի:
91. Այսինքն զցուպն Հովուական, պղնձի զարդուք դրուագեալ, և Հաւասար անջրպետիւք ի միմեանց ծնդակապ:

Սիլենոս զսկիզբն համազոյից խառն
ընդ առասպելն պատմէ պատանեացն Գրո-
մեայ և Մնասիլեայ ըստ եպիկուրեան ա-
ղանդոյն վարդապետութիւն: Սիլենոս աստ
զՍիրոնի եպիկուրեան իմաստասիրի բերե-
զդէմն, իսկ Գրոմիս և Մնասիլ զՎիրգի-
լեայ և զՎարոսի աշակերտելոց Սիրոնի ի
վարժս իմաստասիրականին այնորիկ ա-
ղանդոյ: Եւ է Վարոսս այս ըստ հաւանա-
կանագոյն կարծեաց Կուինտիլիոսն Վա-
րոս, որ ի բարձր աւագութիւնս առ ինք-
նակալութեամբն Սեգոստեայ ամբար-
ձաւ. և երիւք լեզգեանօք ի Գերմանիա ար-
ձակեալ, ի կորուսանէն զնոսա դաւով
Արմինիոսի՝ առ վշտին չորաւ զիւրովին:

Սիրակուսեան տաղից ի խաղ նախ
ինքըն մերքս Թալիա 1
Ոչ զըժպատեհ վարկաւ զբօսնուլ,
Եւ ոչ ամօթ բնակել յանառուս:

Զարքայից եւ զճակատուց մարտի
 մինչ երգս յօրինէի, 5
 Աինթեանն ինձ Ապոլոն՝ ձրգելով
 զունկն իմ՝ ազգ արար. 4
 Հովուի զպարարակ խաշինս արժան
 է արածել,
 Հովուի բարակաման ոլորել տազս,
 ո՛վ Տիտերէ:
 Ըզգեղջայինն արդ ըղՄուսա յեղ-
 յեղեցից ես նուրբ ի ծղօտ.
 Զի իցեն իսկ յոլովք՝ որ զգըրուա-
 տիս քո, ո՛վ Վարէ, 8
 Հըռչակել ցանկանայցեն եւ զգոռս
 ի յերգ աւնուլ զըժնեայս:
 Աչ անհրամանս ինչ նըւագեմ. բայց
 թէ երբէք ոք ի սոսին 10
 Եթէ իցէ ոք որ սոցին հարեալ սի-
 րով ակնարկիցէ,
 Ըզքեզ մոշիք մեր նրմա ըզքեզ ան-
 տառք առ հասարակ
 Նըւագեացեն, ո՛վ Վարէ. չիք ինչ
 Փեքեայ հաճոյագոյն
 Քան որ յինքեան ըզՎարեայ վեր-
 բերէ էջ գրոշմեալ զանուն:
 Օ՛ն ապա Պիերեանք: Անկեալ ըզ-
 քնով ի քարայրի 15

Քրոմիս եւ Մնասիլ տեսին ման-
 կունք ըզՍիլենոս: 16
 Երեկորի քաղցուով երակք իւր որ-
 սէս միշտն ուռուցիւք.
 Բայց միայն սահեալ պըսակք ի ճա-
 կատուէն կային ի բայ,
 Եւ ծանրակիրն ըմպանակ ի կախ
 ըզմաշ կայր զունկանէն:
 Յարձակին, եւ զնա նովին պըսա-
 կօք շուրջ պարաւանդեն.
 Զի յաճախ ի յոյս տաղից պաա-
 րեալ ծերոյն էր զերկոսեան:
 Գումարեալ ընդ նոսին վէհերոտիցն
 ի զօրաւիգն
 Եհաս Եգլէ, Եգլէ ի պարս յա-
 ւերժհարսանց չըքնաղագեղ. 23
 Եւ յաչացն ի բանալ՝ Եգլէ ի թուլթ
 արիւններանգ 24
 Ըզքունըս նորին եւ ըզճակաան առ
 երգունել:
 Նորա ընդ նենդն ժըպտեալ՝ ասէ.
 Ընդէր կաշկանդէք զիս,
 Լուծէք աղէ, ո՛վ մանկունք, շատ
 տեսանելոք զիս լիցի:
 Տա՛ղս յինէն պահանջէք, ընկալա-
 րո՛ւք. տաղք ահա ձեզ,

Այլ ինչ սրմա տացի վարձ : Եւ
 սկիզբն անդէն արար երգոյն .
 Պայք եւ պարիկք անդ եւ դազանք
 ի ներդաշնակ խաղային պար ,
 Եւ կապնիք ըզգագաթունսն կարծ .
 րապինդք տառանէին :
 Ոչ այնպէս բերկրին Փեբեաւ սարք
 պարնասեան , եւ ոչ Իսմար 52
 Այնպիսի եւ Հոռոպէ ընդ Որփէոս
 կայ հիացեալ : 53
 Քանզի նուագէր իբր ընդ անհուն
 ունայն ի մի հասեալ վայր
 Երկրի սերմանք եւ այսոյ , ծովու
 համայն եւ լոյծ հըրոյ , 54
 Եւ իբր ի տարերց անտի նախէք առ
 հասարակ ,
 Եւ ինքն իսկ նորաստեղծ ոլորտ եր-
 կրի շարակայեալ ,
 Անդ գեալին արամանալ եւ ի յան-
 դունդս ըզՆերէոս 58
 Առնոյր վանեւ , տակաւ ի յարդ ա-
 ծեալ էից ու ի կերպարան .
 Իբր ապա ընդ արփին նորանըջոյլ
 պակեաւ երկիր ,
 Եւ տարափք ի բարձրաբերձ ամպոց
 յուզեալ անկանէին .

Անդ ըսկիզբն անառաց առեալ
 յառնեւ , եւ երէոց
 Համասիլու ընդ անձանոթ լերինքս
 Թափ առեալ շըրջեւ :
 Յայնժամ զարկեալ վէմն ի Պիրրայ
 եւ ըզկրոջնեանն արբայութն , 44
 Ըզգողճնսն Պրոմեթեայ եւ զկով-
 կանեան վիպէ ըզհաւս : 45
 Յուելլու եւ առ որով աղբերք նա-
 ռորք ըզկորըստեայն
 Չայնեալ Հիլաս , եւ իբր ուջոյն հըն-
 չէր ծովափն Հիլաս Հիլան : 47
 Չիւնափայլ երընջոյն զհարեանն ի
 սէր Պասիփայէ 48
 Ապա սիտիէ , զերջանիկն՝ եթէ եր-
 բէք չէր լեալ նախիր .
 Իբր , աւաղ , հէք օրիորդ , ի շամբ-
 շութիւնդ յայդ մասնեցար .
 Լըցին Պրետեայ դըստերք ըզգաշտս
 ի կեղծ ի կեղծ իւրեանց բառաչ , 51
 Այլ ոչ ի ժանս ուրուք ի խառնքս
 պաճարին մըտաբերեալ ,
 Թէպէա եւ զլուծ արօրաճիդ յու-
 լանն ըստէս կասկածելով ,
 Եւ զեղջերս յողորկատարր ի ճա-
 կատուն հետազօտէր :

Աւանդ, հէք օրիորդ, դու ի լերինս
արդ թափառիս .
Նա ի քընքուշ յակինթ զերանըն
ձիւնաթոյր ընկողմանեալ,
Նրսեմաստուներ ընդ սըղոցեաւ ըզ-
դեղնաշորթ սէզն օրոճայ . 57
Կամ ի նախրի անդ ի մեծի մատա-
կախանձ հետամբոէ :
Փակեցէք յաւերժ հարսուհիք ըզարն
կախիաս արդ անտառաց , 59
Ամբափակս արարէք յաւերժ հար-
սուհիք գիկահուհիք , 60
Զի հետք ցըլուն թերեւս ի յաջըս
մեր անկցին թափառականք ,
Զի մի գուցէ զհետ անդէոց եւ կամ
ի գոմըս գորտինեանս 62
Կանաչագեղ գալարւոյն արկցեն ի
սէր ըզնա արջաւք :
Յերեկորնեայն ի խընձորս ապա
զաղջիկն երգէ յաւեալ . 64
Դաննակեղեւ մամռապատ զփայե-
տոնիկս ապա զգրստերս 65
Ամբառնայ ի յերկրէ եւ բարձրա-
բերձ կանգնէ բարտիս :
Յայնժամ երգէ ըզԳալուս , իբր յա-
ւանեան ած ի լերինս 67

Մին ի քերց ըզթափառեալն առ գե-
տեղերբըն Պերմեսեայ ,
Եւ իբր յափն նըմա յարեաւ եկաց
փեբեան սարն համօրէն .
Իբր հովիււն Ղինոս ի զիւցական
նըմա ի տաղ , 70
Ծաղկունս ըզվարսիւքն եւ կըծուա-
համ ածեալ նեխուեր , 71
Ասէր . Չայսոսիկ քեզ եղեգունըս
տան Մուսայք ,
Ան ընկալ, զորս ասիրեցւոյ վաղ
խոհ արւեալ էր ծերունւոյն . 73
Որովք նայն ի նուագէլն իւրում սո-
վոր էր ի լերանց
Վայրաբերել ի հրաւեր ըզկարծրա-
տորբը քարհացիս .
Սգբիմք ըզգրինեան ան զանտառին
դու սկիզբն ի յերգ , 76
Զի մի ուրէք գերապանձ Փեբեայ
քան զայն կացցէ դաբիր :
Զինչ ըզնիսեանն Ըսկիլայ առից
ողէլ, զորմէ զըրոյցք 78
Ի հրէշ ընդվայրահաջ փայլուն բար-
ձիւքըն կերպաւոր
Համբաւեն ըզլատտափայտսըն դու-
լիբեանս ալէկոծեալ,

Եւ ի խորս անդրնդոց զերկչոան ,
աւանդ , ըզնաւաստին

Յօշոջ կեղեքեալ ի Ժանիս շանցըն
ծովայնոց .

Կամ զիւրդ զայլակերպիկըն Տերէի
վիպեալ իրան , 85

Որ ինչ խորաիկ ջամբեալ նըմին Փի
լոմեայ , որ ինչ նըւէրս .

Իբր արագ սլացեալ յանշէն , եւ
որպիսի նա թեւս առեալ՝

Հէքն ըզյարկօք ըզլաղ ուրեմըն իւ
րայնովք հոլաթեւէր :

Եւ բնաւ որ ինչ Փեքեայ երբեմն
յեղջեղելով՝ լուաւ Եւրոս , 87

Եւ հրաման սարգենեաց եւ ուսա
նել , երգէր Սիւնն :

Հովնաք ըզնոյն երգակնցք յաստեզս
ի վեր ածեն գեղգեղ ,

Մինչեւ գիշերավարն ընդ դըժկա
մակն Ոլիմոզ ճեմեալ , 90

Ի գոմս ըզխաշն հարկեցոյց ածել՝
արկեալ զայն ի համար :

Ծ Ա Ն Օ Թ Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ք

1. Թաւէա մի յինունց Մուսայիցն , վե
րակացու կատակերգութեան և թա
տերախաղից . և են իմաստք սողիս .
Նախկին ի լատինաց ոչ գժպատեհ
վարկայ գրել տողս հոփուականս ըստ
օրինակի սիրակուսեցւոյն Թէոկրի
տեայ :
5. Ասի սկսեալ նախ Վիրգիլեայ եր
գել զթագաւորս ալբայեցիս , և ա
պա թողեալ զայն և ձեռնարկեալ
ի տաղս հոփուականս :
4. Կինիւն կոչին Ապոլոն և Արտեմիս ,
երկօրին ևս ճնեալ ի Գելոս կըզ
զուջ՝ ուր է լեռան Կինիթոս : Իսկ
ձգել զունկն՝ յուշի կապելոյ վասն
է զխրատն : Աստանօր Վիրգիլ Տե
տիրոս զանձն անուանէ :
8. Վարոս այս այլ և այլ որ կարծի ի
մեկնչաց , այլ հաւանազոյն թուի լեալ
Պ . Կուխնտիլիոս Վարոս , մեծամեծ ա
ւագութեանց յաւուրս Աւգոստեայ
ինքնակալի հասեալ . քանզի նախ բը
գեաշն ի Հոովմ եկաց , ապա կուսա
կալ յԱսորիս , և ապա երիւք լեզեո
նօք ի Գերմանիա գիմեալ , և յԱրմի
նեայ զօրավարէ դաւով պաշարեալ
ահագին կոտորածիւ կորոյս զգօրսն ,
մինչև առ յուսահատութեան եր
թալ զիւրովին :

40. Իմաստք տողիցս են . թէպէտ և երկեցոյց զիս Ապոլոն նկարագրել յերզըս գիւցազնականս զքո արու թիւնս , սակայն և զՏոլուականս իմ զայստսիկ տաղս եթէ որ ընթեռնուցու , գտցէ ամենայն ուրեք յանտառս մեր և յանդեայս զանուն քոյին . զոր յաճախեմ յիշատակել , զիտելով զի չիք Ապոլոնի հաճոյագոյն ինչ քան ըզքերթուածս՝ որ զանուն քո բերիցեն : Սոյնպէս և ի ծաղկաքաղն թ . ստեպ յիշատակէ զնոյն ինքն զՎարոս :
45. Պիերեանք . տես ի Ծաղկ . Գ . 87 :
16. Քրոնոս և Մոսսիլ մարդապայք պատանիք . իսկ զՍիլենայ րէս է Ծաղկառ . Ե . 75 :
25. Եթէ մի ի յաւերթ հարսանցն Նայատից , դուստր Նեերայ և արեգական :
24. Քանզի թ թենիք սպիտակս միշտ յառաջագոյն ըստ առասպելաց պողաբերէին , և ապա յարենէ Պիրամեայ և թիտրեայ եղեն թու թք բոսորատիպք : Ովիդ . այլակերպ . Գ . 54 :
52. Պարոսս լեառն ի Փովկիս , մերձ ի կիթերոն և յԵլիոն , կրկնակ դադաթամբք սարաւանդեալ , յորոց մին կոչի Նիոս՝ նուիրեալ Գիոնիսի , և միւսն կիրրա՝ սրբազանեալ Ապոլոնի և Մուսայից :
55. Հոդոդոպէ լեառն ի Թրակիա , միշտ ձինսխաղաղ , որ ձգի ի ծովակողմն կոյս յեքսինեանն Պոնտոս , և անտի բլխէ Եբրոս գետ : Իսկ Իսմոր

- միւս այլ լեառն ի ծովեղերեայ դաւառ Թրակիոյ , ոչ ինչ հեռի ի բերանոյ Եբրոսի : Յայստսիկ կողմանս յածեալ շրջեր Որփեոս :
54. Եպիկուրոս երկուս սկզբունս համաբոյից դներ , զդատարկութիւն և ըզլիութիւն . զի որ ինչ էն՝ կամ բովանդակի և է լիութիւն , և կամ բովանդակէ և է դատարկութիւն : Կատարկութիւն կոչեր զվայրն համատարածունայն ի նիւթոց . և լիութիւն զհիւլեայս կամ զնիւթն մանրամաղ , որ ընու համօրէն զվայրն զայն դատարկ . զորս Վիրգիլիոս «երման» կոչէ աստ , յորոց ընդ իրեարս պատահելոյ գոյացան բստնմին աղանդոյ չորեքին տարերքն՝ հուր , ջուր , երկիր , և օդք՝ զոր այս անուանէ . և ապա ի բաղադրութենէ տարերցս եղեն երկինք , արեգակն , կենդանիք . և այլն ամենայն :
58. Ներեոս որդի Ովկիանու և Տեթեայ , հայր յաւերթ հարսանցն Ներեայց . աստ առեալ է փոխանակ ծովու կամ ջուրց :
44. Պիերոս կին Գեւկալիոնի արքային թեսաղացոց , առ որով ջնհեղեղն՝ ուստի երկգրին և էթ սորս ապրեցան . անկեալ նաուու ի Պարոսս՝ որ միայն ի լեբանց չէր ծածկեալ ի ջուրց : Իսկ ի դադարել ջնհեղեղին հարցին գբուրմն Թեմեայ մօր Աստրեայ զիցուհւոյն վասն սերելոյ անդրէն ազգի մարդկան . և նա ետ

պատգամ, ընկենուէլ յետս կոյս զու-
կերս մայրենիս : Խեղամուտ եղև
Գեւկալիոն իմաստից բանին՝ զի ոս-
կերս մայրենիս կոչէր գբարինս եր-
կրի մօրն հասարակաց . և ի կատարել
նոցա զպատուէր քրմին , քարինք ի
նմանէ ընկեցեալք՝ փոխեցան յարս ,
իսկ որ ի կնոջէն ընկեցեալք՝ փոխե-
ցան ի կանայս :

Չկրովեան արքայութենէ րէս ի
Ծաղկ. Գ. 6 :

45. Պրոֆէթէոս մի ի Տիտանանց , հայր
Գեւկալիոնի , որ անգրիս ի կաւոյ
ստեղծ , և հուր յերկնից գողացեալ
կենդանացոյց նովաւ զանգրիսն : Բնդ
որ ցասուցեալ Գիոսի , ետ Հեփես-
տեայ կապել զնա ի Աովկաս լերին ,
և անգեղ զլեարդ նորա ճարակել . և
լերդոյն հանապազօր աճելով , մշտըն-
ջենաւ որ կրել նմա գտանջանսն :

Կովկաս լեառն Ասիոյ , ընդ մէջ
Եւրասիան և կասպեան ծովոց :

47. Հիլա մանուկ սիրելի Հերակլեայ և
ուղեկից նորա յարչաւանին ընդ Ար-
դոնաւորդս . սա իջեալ ի նաւէն եր-
թալ զջրոյ , և խոնարհեալ յաղ-
բիւրն , ի ծանրութենէ սափորոյն ան-
կաւ յալիս անդ խորածոյզ , և յա-
փըշտակեցաւ ի յաւերժհարսանց՝ որ
պէս առասպելին : Զոր ընդունայն ա-
պա կոչէին յանուանէ Հերակլէս և
Արդանաւորդք . վասն որոյ սահմա-
նեցան ի տեղւոջ անդ տօնք , յորում

այսր անգր ընթացիւք ստեպ կոչէին
դՀիլա մանուկ : Զաղբիւրս զայս և
զլիճ համանուն մանկանն Հիլաւայ՝
համարի Սողինոս ի Բիւթանիա ի քա-
ղաքն Պրուսա :

48. Պրոֆէթէոս զուստր արեգական , կին
Մինովայ արքային կրետացոց . որ
հարեալիս էր ցլու՝ ճնաւ ի նմանէ ըստ
առասպելաց զՄինոտաւրոս մարդ
ցլախառն :

54. Իստերք Պրետեայ արքային ար-
գիացոց հաւասարել զեղոյն Հե-
րայ ամբարհաւաճեալ , հարան ի նը-
մանէ ի գազանային կատաղութիւն՝
արջառս գանձինս կարծելով , վասն
որոյ կեղծիկեղծ դբառաչ նոցա կոչե-
քերթօն . զի ոչ իսկապէս արջառք
էին , այլ սնտաի երկիւղիւ պատրեալ
ստեպ ի ճակատուն իւրեանց եղջերս
հետազօտէին , և զլուծ յուլան :

57. Իեղնալորի կոչէ զխտան որոճացեալ ,
քանզի ընաւ որապէս կորուսանէ զգա-
լարագեղ կանաչութիւնն ի վերբե-
րին անգրէն յետ կլանելոյ և ի կըր-
կին ծաքելն :

59. Պասիփայեայ է բանս , զօր Սիլենոս
ի գիմաց նորա առ յաւերժհարսունս
բարբառի , և կամ յանձնէ իսկ առ ի
սփոփուումն նորին : Փակել զանտառս
իմա պատել զայն ցանցիւք :

60. Իբիքէ լեառն ի կրեաէ , ուր ի յայրի
ուրէք գնտակք մեղուաց սնուցին
զԻլոս ի մանկութեան :

62. Գործքն աւան ի կրետէ, պարարտ արօտիւք :
64. Ակնարկէ յԱտալանտա դուստր Աբե- նէոսի արքային Սկիւբայ կղզւոյ յե- գեան ծովու, որ զտարիաւորս իւր կարգայր յասպարէզ ընթացից, բզ- պարտեալս ի մահ մասնել, և ամուս- նանալ ընդ յաղթողին : Յաղթեաց նմա իպպոմենէս արկեալ ընդ աս- սպրէզն ինձորս ոսկի, և յամեցու- ցեալ զօրիւրդն ի ժողովել զայնոսիկ: ՅՍտողկանէ զինձորսն զայնոսիկ ըն- կալեալ էր իպպոմենեայ, յերեկոր- նեան պարտիզացն քաղեալ, զոր դար- մանէին Եսպերեայք զստերք երեք Եսպերոսի եղբօր Ատլասայ ի Լիբոսս աւան Մաւրիտանիոյ. ուր ի պահ կայր վիշապ բազմազլխի ահագին, զոր սպան չերակէս առ ի բերել ի սողոց անտի առ Եւրիսթէոս ար- քայն Միկենաց :
65. Փայեռնէիք բորք Փայետոնի, դըս- տերք արեգական. որք առ վշտի կոր- ծանման եղբօրն իւրեանց Հայրենի կառօքն յԵրիզանոս, այլակերպեալ փոխեցան ի բարախ :
67. Պորլիոս կուռնելիոս Գալլոս, Հայ- բնեօք ի Փորոյուլեայ, ի նուաստ բախտէ ամբարձեալ ի շնորհս և ի մտերմութիւն Ոկտաւիանոսի ինքնա- կալի, և բարերարեալ ի նմանէ, սա- կայն ասերախտ առ նա գտաւ : Այան որոյ մերժեալ ի նմանէ, և

վճռով ձերակուտին դատապարտեալ ի սոյժս և յաքսոր՝ չողաւ զիւրովն : բայց ինքնակալն ելաց զմահ նորա : Սիրելի եղև նա բազմաց, մանաւանդ Պուլիոնի և Վիրգիլեայ. ասի իսկ Վիրգիլեայ ի չորրորդ գիրս մշակա- կանացն զգովութիւնս նորա յեռեայ, և ապա ի հրամանէ Աւգոստեայ բար- ձեալ զայն յետ մահուն Գալլոսի, և զհրաշագան դրուագ Արիստեոսի վիպացն ճահագոյն ի տեղի փոխա- նակեալ : Արդ էր սա ինքն Գալլոս և քաջ բանաստեղծ, և արար և թարգ- մանեաց ընթուածս, որ ոչ հասին առ մեզ : Ի սոյն ակնարկեն յաջորդ տողքդ : Առնեալն լերինք են Ելիկոն և Աթիներոն ի Բիովտիա, որ յառաջն կոչէր Աւոնիա յԱւոնեայ որդւոյ Պիսիդոնի՝ որ ի կողմանս յայնոսիկ թագաւորեաց :

Պերթա գետ անդ ի Բիովտիա, որ բղխէ յԵլիկոնէ :

Մին ի քերց, այսինքն յիննեցունց Մուսայից դստերաց Փերեայ, որոց պար համօրէն յառնէ յօտին կայ ի պատիւ Գալլեայ :

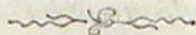
70. Չի,ինոսէ րեւ ի Ծաղկ. Գ. 57 :

71. Նեթուր ազգ բանջարոյ, որով նախ- նիք պսակէին զգուպարայաղթ նա- հատակս իսթմեան և Նեմեան խա- դուց :

73. Ասկրեցոյ ձերանուոյն, այսինքն Ե- սիողեայ՝ որ յԱսկրայ գեղջէ Բիով- տիոյ, որ յաջմէ կայ Ելիկոնի :

76. Գրէնիոն աւան յԵւոզիս, ուր էր մեհեան Սպորտնի ի սպիտակ կճէ, պատգամատեղի հռչակաւոր զմանս ի պատգամաց անտի առ թարգմանեալ Գալլոսի ի լատին տաղս ի քերթուածոց Եւփորիոնի ուրումն քերթողի քաղկիսացոյ: Յորս էր թերեւս և նկարագիր սկզբան գրինեան պատգամատեղոյն:
78. Արկին են Սիլլայ, մին Նիսեայ մեդարացոց արքայի դուստր, որ մահառիթ հատմամբ հերաց հօրն մատնեաց զնա թշնամոյ նորին Մինոփայ՝ որոյ սիրովն վառեալ էր, և պատուհասեալ փոխեցաւ յարտոյա: Իսկ միւսն Սկիլլա էր դուստր Փորկոսի, որ քանզի սիրելի էր Գլաւկեայ՝ մահանօք Արկիէի փոխեցաւ ի միջոյ ի վայր ի կերպ շան. և յարհաւրաց տրգեղութեան ծովամայն եղեալ, փոխեցաւ ի ժայռ ոչ ինչ հեռի ի յորձանացն Քարիբդեայ, ուրահագին մրբրկաւ ալէկոծեցան նաւք Ոգիսեայ արքային իթակայ և Գուլիքիոնի կրղզեաց յոնիական ծովուն: Հոմերոս յաւելու զնովաւ և շունս մարդակուլ: Աստ Աիրգիլ զերկոսին առասպելն ընդ իրեարս խառնէ, զփորկեանն Սկիլլայ զիրս միւսումն յարելով. վասն որոյ ոմանք այլազգ կամեցան ընթեռնուլ զայս սող ըստ գրչագրաց ոմանց, բայց և Ովիդիոս և Պրոսպերատոս հանգոյն Աիրգիլեայ զերկոսին Սկիլլայս ընդ իրեարս յեռուն:

85. Փիլոֆլա և Պրոֆնէ էին դասերք Պանդիոնի արքային աթենացոց. Տերէոս արքայ թրակիոյ ածեալ զՊրոֆնէ ի կնուծիւն, ծնաւ ի նմանէ ուսարբ զԽոսիս. և ապա մճղնէարար աւորինեալ ընդ Փիլոմելայ, և հատ զլեզու նորա՝ զի մի զոճիրն կարացէ պատմել: Այլ նորա գրուլ յայանեալ զայն քեռն իւրոյ, և միարանեալ զնա ընդ իւր, սպան զԽոսիս և մատոյց զնա Տերէոսի հօր նորա ի կերակուր: Եւ ապա իբրև զգլուխն ևս որդւոյ նորա ած ի մէջ, Տերէոսի զայրագին ձգեալ սուսեր ի վրէժինգրուծիւն՝ փոխեցաւ ինքն ի յոպոպ, Փիլոմել ի սոխակ, Պրոֆնէ ի ծիծառն, և Խոսիս ի փասիան:
87. Այսինքն որ ինչ Եւրոտաս գետ լուաւն ի Փերեայ, յորժամ սա զգետեգերբն թափառական շրջէր առ սէր Յակինթեայ, զայն ամենայն երգէր Սիլեն: Եւրոտաս գետ ի Լակոնիս, բղխեալ յԱրկադիոյ, և ի տընկախիտ սարգենեաց հովանացեալ:
90. Մուրակն Աստղիկ երևեալ ընդ այգն՝ կոչի արուսեակ կամ լուսաբեր, իսկ ընդ երեկս զիշերավար: Համարէր սա միածի կառավարել, ուր արեգակն քառածի, և լուսին երկձի. բայց ընդ այգն սպիտակ երիվարաւ, իսկ ընդ երեկս թխածի:
- Ընդ գոթիսմակն Ուլիմոյ. քանզի քաղցրութեամբ երգոցն զմայլեալ Ուլիմոյ կամ երկին, գոթիսմակէր ընդ գալ զիշերոյ՝ որ լուեցուցանէրն զերգս:

Մ Ե Լ Ի Բ Է Ո Ս

Մեղքէոս հովիւ պատմէ զվիճել թեր-
 սեայ ընդ Կորիդոնի առաջի իւր և Գար-
 նեայ, և զառնուլ Կորիդոնի զմրցանակն:
 Կորիդոն աստ զԿուռնեւեայ Գալլոսի
 կամ զԱսինեայ Պոլլիոնի բերէ զդէմն,
 որ երկոքին ևս քերթողք էին երեւելիք.
 Թերսիս զայլոյ ուրուք ի նախանձորդաց
 նոցին քերթողաց բերէ զդէմն. Գարնի
 զմիոյ ուրուք ի բարեկամաց նոցա, առ ո-
 բում վիճէին. իսկ Մեղքէոս զՎիրգի-
 լեայ, որ ի խնդրէն ի նոցանէ օգնութիւն
 առ ի ստանալ անդրէն զանգս իւր և զխա-
 շինս, նորա յապահովէն զնա և զատա-
 լոր իւրեանց կացուցանեն:

ՄԵԼԻԲԷՈՍ, ԿՈՐԻԴՈՆ,
 ԹԻՐՍԻՍ

Մկիրեոս

Ի սօսաւիւն սրղոցոյ հարեւան-
 ցիկ բազմէր Գարնի,
 Անդր ըզխաշինս համախըմբեալ Կո-
 ռիդոնի եւս եւ թերսեայ.

Թիրսեայ զօղիս, Կորիդոնի ըզլիաս-
տին կաթամբ զայծիս.

Երկաքանչիւր ծաղկեալք տիովք,
արկադացիք երկաքանչիւր, և
Հանգէտք ի յերգըս աաղից երկա-
քանչիւր կազմք ի գուսլար:

Աստանօր մօլորեալ նոխազ հօտիս
էր հեղինակ,

Մինչ ըզմասաղ մըրտենիս յանձան-
ձէի ես ի ցըրտոյ.

Տեսի զԴաբնի, ետես եւ ինքըն զիս
անգուստ, եւ ձայնէր. Աաղ,

Այսըր մատիր, Մեւիբէէ, ուջոյն
այծիդ է եւ խոյոց.

Եւ թէ վայրիկ մի դագարել կա-
րես, հանգիր ընդ հովանեաւս.

Երինջքդ ինքնին այսըր գայցեն ընդ
մարգս ի հուսլ. աստ Մինկիոս 11

Կանաչազեղ ըզգետեղերըս պա-
րուրէ յառոյգ ի շամբ,

Եւ բըզզեն ի սըրբազան աստ ի կաղ-
նիս գընդակք մեղուաց: 15

Եւ զի՛նչ խսկ առնել էր ինձ. ոչ Աւ-
կիսպէ աստ առնթեր 14

Եւ ոչ Փիլիս կայր առ իս, զի մոց
եւ քեց ի կաթանէ

Աւարնին ըզգառնիս ի բաց ի մար-
ցըն մակազէր:

Այլ եւ պայքար մեծ աստանօր Կու-
րիգոնի էր ընդ Թիրսեայ,

Եւ անտես ի լուր խաղոյ նոցին ըզ-
գործս իմ արարի.

Նոքա փոխանակաւ յոյնժամ ա-
սին մըրցել տաղիւք,

Զի փոխառփոխ նուագելնոցս հրա-
ման այսպէս էր Մուսայից,

Զայս Կորիդոնի եւ զայն Թիրսեայ
արկեալ ի կարգ:

Կորիդոն

Յանկալք մեր լբեթբեան յաւերժ-
հարսուիք, ազգեցէք ինձ 22

Երգըս Կողբեայ տաղիցն հանգոյն:
զի նա սակաւ ինչ ի Փեբեայն 25

Երգեաց ընդհատ ի նուագաց. կամ
թէ բնաւից չիցէ նոյն կար,

Կացցէ սրաձայնս այս եղէզն ըզգե-
ցանուէր սոճուոյս ի կախ: 23

Թիրախ

Հովիւք արկադացիք, ըզնորընծայս
 զես ըզքերթող
 Պսակեցէք բաղեղամբ. լիցի Կողբոս
 նախանձաբէկ:
 Կամ թէ յանդէպըս գովիցէ, նար-
 դոս վայրի ինձ ի ճօհատ 28
 Բողորեցէք. մի շուրթըն ժանտ ըզ-
 պուէտս համբակ յաշաղիցէ:

Կորիպոն

Եղջիւր բաղմոստ զերկարակեաց
 քեզ եղջերուի Միկոն մանուկ 50
 Եւ ըզկառափն, սլ Գեւեան, զըս-
 տեւակիր ձօնէ զլընձի.
 Իսկ եթէ այս ինձ յաջողէ, կուս ի
 յողորի վիմէ ամբողջ
 Արձանասցիս՝ կարմրերպիւեան կօշիկ
 ի սրունըս սարաւանդ:

Թիրախ

Ամանոր քեզ դուշ կաթին եւ շատ
 աթերս այս քեզ լիցի,

Ազքատիկ պարտիզկանես դու խնա-
 մող, ո՞ր Պրիապէ: 55
 Մարմարակուս իմուլանն ըզքեզ
 առ այժըմ՝ կանգնեցից,
 Այլ հօտիս ի լըրանալ դառամբք՝
 կացցես ոսկեղնիկ:

Կորիպոն

Քաղցրիկ դու ինձ քան ըզհիբլեան
 ծոթոր, ներեանըզ Գալատէ, 58
 Ձիւնափայլ քան ըզկարապ, գեր
 զըսպիտակ բաղեղն ի գեղ.
 Արի եկ ի կըշտապինդ նախընն ի
 գոմս անդրէն գառնալ,
 Եթէ իցէ ինչ ընդ քոյդ երբէք քեզ
 հոգ ընդ Կորիգոն:

Թիրախ

Իսկ ես թուեցայք քեզ դառնագոյն
 քան զբուսակ սարգինասկան, 42
 Եւրս գըժնեայ քան ըզէիջխան, ա-
 նարգագոյն քան ըզմամուս,
 Եթէ չիցէ տիւս այս ինձ ձիգ քան
 ըզտարուոյ իսկ սարունակ.

Գարձայք ի տուն կըշտասինդ, թէ
սրահառիք երբէք երինջք:

Կորիդոն

Աղբերք լոռաէտք եւ դաշարիք
գիւրիչք ի նինջ,
Եւ որք զանօր ածեն ըզձեօք կա-
նաչագեղ թուփք հովանի,
Յերեսաց յեղյեղակաց լերուք խա-
շին պատըսպարան, 48
Ամառն ահա գայ բոցակէզ, ուռնուն
ի զուարթ պըակունք ի յուռ:

Թիրախ

Ի մարխ ասա դէր եւ կրահարան.
ասա հուր յողով եւ մըշտավառ, 50
Են սեւաթոյր սեամք աստանօր, ի
մուր ի մեղծ յարաթաթաւք.
Ասա սարսուռ հիւսիսոյ այնչափ
ինչ ահ մեզ արկանէ,
Որչափ գայլոյ հօտ յոգներամ, որ-
չափ սրընթաց գետոյ ամուռնք:

Կորիդոն

Են են գիհիք աստանօր, է քըս-
մնափուշ մեղ շագանակ,
Եւ համասփիւռ միրգք ընդ ծառովք
իւրաքանչիւր տապաստ անկետւ-
Բերկրին համագոյքս այժմիկ բողբ
գեղածիծաղ,
Բայց ի լերանց ասա ի բաց թէ
Ալէքսիս կացցէ չքնաղ,
Ըզգետոց իսկ յայնժամ տեսցես
պըտոյտըս ցամաքեալ:

Թիրախ

Վիզու արդ, խորշակահար նուաղի
պայքեալ մարդագետին.
Չայգեստանեաց հովանի Սպանդա-
րամեա խանդայ բըլտոց. 60
Այլ յոտին մերոյս Փիլէսայ կանա-
չասցին ծառք համօրեն,
Եւ ի զուարթ թօնընկէցս իջցէ յեր-
կիր յորդ Արամաղդ: 62

Կորնթոս

Ալիկեայ կաղամուխ, այդի հաճոյ
Գիտնիսեայ. 65

Գեղանեոյն մուրա Ասողըկան, եւ
Փեքեայ իւրն է սարգենի.

Փիլիս սիրէ զարքահաղնի. եւ ցոր-
չափ զայն սիրէ Փիլիս,

Ոչ մըրաննի արքահաղնոյ, եւ ոչ
փեքեանն յաղթեացէ սարգ:

Թիրսիս

Սարոյ ի պարտիզի, հացի յանտա-
ւըս գեղապանծ,

Բարձր ի լերինս եղեւին, և կաղա-
մախ առ գետեղեր.

Այլ գեղանեոյդ Ալիկեայ, թէ
ստէպ դու այց ինձ առնիցես,

Հացի յանտառս եւ սարոյ տեղի
տացէ ի պարտիզի:

Մկիրեոս

Յիշեմ ցայս վայր, եւ իբր ի վէզ ե-
կեալ ի զուր՝ պարտէր Թիրսիս.

Կորիզոն այնուհետեւ է մեզ ծանօ-
թըն Կորիզոն: 72

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

4. Արեադայի էրեւոնիւր, կամ զի
խեղագէս էին յԱրկադիոյ, և կամ
զի հմուտք էին յերգ արկադացի.
քանզի տեղի երգոյս ոչ է յԱրկադիա,
այլ յայս կոյս Գաղղիոյ առ Մին-
կեաւ գետով, ոչ ինչ հետի ի Ման-
տուայ:
11. Միւլիոս գետ յամբընթաց, որ ի Բե-
նակեայ լճէ գետահետեալ թանայ
զՄանտուա, և անտի հոսէ ի Պարոս:
13. Կաղնիք առ հեթանոսս նուիրականք
էին Գիոսի, և համարէին բնակել ի
նոսս յաւերժ հարսունք, կեալ և մե-
ռանել ընդ նոսին:
14. Ալիկեայ և Փիլիս աղախինք Մե-
լիքեայ:
22. Ալիկեայի աղախնէր էր ի Մագնեսիա,
ըստ Սոլինոսի, հանգրուան քերթո-
ղաց. այլք ի Բիտալիա դնեն զայն
մերձ յԱլիկոն, օթեան յաւերժ հար-
սանց և Մուսայից:
23. Կորեոս բանաստեղծ ժամանակակից
Վիրգիլեայ:
25. Սովորութիւն էր ճարտարաց յա-
րուեստս զիւրաքանչիւր գործի կա-
խել նուէր արգադիր ինամակալաց
իւրեանց դից. յայս ակնարկէ Կորի-
զոնի կախել զարինդ իւր զտճւոյ՝ որ
դիցամօրն կիւբելեայ էր նուիրական,

վան սիրելոյ նորա Ատիսի ի սոճ փոխելոյ :

28. Տարապայման դովուժիւն առ ի թ ա կընհարու թեան համարէր առ նախ նիս . քանզի Նեմեսիս դիցուհի վրէժ խընդիր չարաց և վարձատրիչ բարեաց ցասնոյր ընդ այն , և վրէժս յայնպիսեացն դովեցելոց պահանջեր : Առ ի գոուշանայլոյ ի չարէ աստի՛ պսակէին նարդոսիւ վայրենեաւ , որ խափանիչ յուռ թից և հմայեկաց համարէր : Վասն որոյ խմստը տողիցս են . Պսակեցէք զիս անթառամ պսակաւ , նախանձ արկանել ի կողմս . իսկ եթէ նա առաւել քան զարժանն դովեացէ զտաղս իմ՛ , մատնէճաղիկ անէք ինձ ի ճակատ՝ զի միակնհար եղէց :

50. Աստանօր կորիզոն նուիրէ Արտեմեայ դիցուհոյ ի ձեռն Միկոնի բարեկամի իւրոյ եղջիւր եզին և կառափն վարազու . և խոստանայ ի յաջողել որսոցն կանգնելնմա և անդրի կճեայ :

55. Պրիպոս Աստղկան և Գիոնիսի որդի , պահպանիչ պարտիզաց , վասն որոյ ի դրունս անդ պարտիզաց կանգնէին անդրիք նորա :

58. Հիբլեան Քոնոր . Հիւրա լեառն ի Միկիլիա , բերրի ծոթրնոյ և մեղուաց :
Կորիզոն աստ Ներեան անուանէ փաղաքշանօք զսիրուհին իւր զհովիւն Գալատեա . քանզի Ներեանն

Գալատեա յաւերժահարսն էր , գուռարըր Ներեայ և Գորիսի , սիրելի Պոլիփեմեայ : Սա իբրև գիտաց զի Գալատեա առաւել քան զինքն սիրէր զհովիւն սիկիլեացի զԱկիս զորդի փաւնի , սպան զնա հարեալ զվիմի , ընդ որ զթացեալ յաւերժահարսինն , փոխեաց զնա ի գետն՝ որ բղխէ յԵանայ և անկանի ի սիկիլեանն ծով :

42. Քան զԹոյս սարդինախն . լոռ իմն տտեպ բուսանի ի Սարգինիա , որ զկերողացն ձգտէ զՋիզս ի ժպիտ բռնազբօս , և է մահարեթ թունիւք : Ուստի առեալ է սարդինական կոչել զճաղը հեգնական բռնի :

48. Այսինքն ի յեղյեղակաց խեցգետոյ , յամառնային արեաղարձէ , յորժամ բոցակիզագոյն է արեգակն :

50. Մարի փայտ իւղային դիւրավառ , վասն որոյ և փոխանակ ջահի ի կիրառեալ :

60. Մասնորարար կամ Գիոնիս գիւրայեկաց :

62. Արտապար կոչէին հինք զայերս կամ զեթեր , ուստի անձրէք շայեկանք ի բեղնաւորութիւն երկրի իջանեն :

65. Ալեքեոս այսինքն Հերակլէս թոռն Ալկեսի , որ կաղամախիւ պսակեալ էջ ի սանդարամետս :

72. Իմաստ տողս է , զի յետ այսր պարտութեան թիրսեայ յայսքան ազգի ազգի վէճս ի կորիզոնէ , յայնմհեաւ կորիզոն արժանի իւրումն համբաւոյ իրաւապէս թուի :

Դ Ե Ղ Ս Տ Ո Ւ

Կրկնակի հովուերգութեանս սյսորիկ
են մասունք . յառաջնումն պատանին Գա-
մին , իբր տարփաւոր Նխայ օրիորդի , սբբ-
տառուչ յօրինէ բողոք վասն նախամե-
ծար առնելոյ նորա քան զինքն զՄովսոս
նախանձորդ իւր . իսկ յերկրորդումն Աւ-
փեսիբէ իբր զեղատու՝ զօտարացեալն
յիւրմէ զպատանին Գամինի կախարդա-
նօք ի սէր իւր հնարի գարձուցանել . զեր-
կոսին եւս կեղծ ի կեղծ ի ներքս ածելով
քերթողին :

ԴԱՄՈՆ ԵՒ ԱԼՓԵՍԻՒՅԷ

ԸզՄուսայն , հապա , զհովուացն
Ալփեսիբեայ եւ զԴամոնի ,
Ընդ որս երինջ իսկ ի յակճիւ կայր
մտացեալ զիւրն ճարակ ,
Եւ լուսակունք յասուչ ընդ տաղս
հարեալ նոցին՝ յերգոցն ի վէճ ,
Եւ ի գնացիցն ըստերիւր կասէին
գեաք ոսնակառեալ ,

ԸզՄուսայն երգեսցուք զԱլիեսի-
բեայ եւ զԴամանի:

Չեան ինձ տուր, թէ զՏնմաւեայ մե-
ծին հատեալ անցանեա ժայռս, 6
Եւ թէ շուրջ դու զլիւրիկեան յա-
ծեալ չըրջիս ըզժովափամբ:

Իցէ՞ զի լիցի ինձ զարուժիւնքս քո
երգել:

Իցէ՞ զի տացի ինձ ընդ ոլորտըս տար-
փողել

Չարժանիս սոփոկլեան կօշկաց ըզ-
տաղս եւեթ քոյին: 10

Քեւ ըսկիղբն արարի, ի քեզ ա-
ծեալ կատարեցից: 11

Ընկալ զառ ի քումմէ ձեանարկեալ
երգս ի հրամանէ:

Եւ թող բազեղանս այսմիկ ի քոյդ
շուրջ ի ճակատ 13

Իմէջ յալթահանացըդ սարգենեաց
սողոսկելոյ:

Այն ինչ ըստուերք գիշերոյ անդի
արւեալ ցուրտք ի յերկնէ,

Մինչ դեռ ցող յարօտ փափկիկի
ախորժական է պախրէի,

Յեց ի յողորկ ձիթենի սկսաւ այս-
պէս երգել Դաման: 17

Դարձն

Ծագեա, Արուսեկիկ, նախ քան
ըզտիւ բեր ինձ ըզլոյս,

Մինչ բողոքեմն ի դրուժան սիրոյ
հարսին պատրեալ՝ Նխայ:

Եւ առ դիս (թէպէտ ի զուր կացին
նոքա ինձ ի վեկայս) 20

Անուամ ի շունչ յեաին աղերս հե-
ղուլ յոգւոցս իմ ի պարզել:

Եղեգնեակ իմ ընդ իս ըզմենալեան
ան ինձ նըւագ: 22

Մենալ մայրեաց միշտ սօսաւիւն,
Մենալ խօսուն կըրէ սարոյս,

ԸզՏովուաց ըսէ նա միշտ զերգըս
սիրոյ, և ըզՊանայ՝

Որ նախկին զեղեգունս ի կիր ա-
ւեալ չեթող ումպէտ:

Եղեգնեակ իմ ընդ իս ըզմենալեան
ան ինձ նըւագ:

Նխէ Մոփսեայ ահա շնորհեալ, իմ
տարփածուացըս չիք յուսալ:

Այժմէն զուզին կորճք ընդ ձեան,
եւ առյապայ գարուց ի գարձ 28

Այժմեմունք երկչոտք ընդ շունս ի
միասին գայցեն ի յուամս։
Նորաբողբոջ հասա Մովսէ ջահս,
ահա ածեալ գայ հարսն առքեզ 50
Սըբուեա ընկոյղս փեսայդ, թողու
զետա գիշերավարն 51
Եղեգնեակ իմ ընդ իս ըզմենալեան
ան ինձ նըւագ։
Հարսնացեալք արժանույ քում փե
սայի, մերժող բնաւից,
Որ զեղեգնեակն իմ ատեաս, եւ
քեզ խոտան ուլք իմ թըւին,
Եւ յոնք թաւարծիք եւ ձիգ ի վայր
անկեալ մօրուք,
Եւ ոչ ի դից զոք համարիս ըզմա
հացուացս ունել խընամ,
Եղեգնեակ իմ ընդ իս ըզմենալեան
ան ինձ նըւագ։
Ըզքեզ ի ցանկըս մեր տեսի, մինչ
դու ընդ մօր քում գեռ մանկիկ
Յինէն ածեալ ըզխընձորրս ցօղաւո
րըս քաղէիր։
Միւս եւս ի տիս իմ յայնժամ յա
ւելոյր ամ ի մետառան,
Վաղ իսկ յերկրէ ի գիւրաբէի կո
ղերս ելով իմ ձեռնհաս։

Իբըր տեսի, իբր իսկ կորեայ, իբր
ի վրիպակն անկոյ ի չար։
Եղեգնեակ իմ ընդ իս ըզմենալեան
ան ինձ նըւագ։
Այժմիկ ծանեայ զինչ է սէր. ըզիս
Իամար եւ հոգոպէ 44
Կամ Գարամանոք հեռատանեայք
յապառաժուտս անդ ի սարեխս 45
Ըզմանուէն օտարախորթ եւ զայ
լաճեա աճին ի լոյս։
Եղեգնեակ իմ ընդ իս ըզմենալեան
ան ինձ նըւագ։
Մօր ի յարիւն որդեկաց ուսոյց ըզ
ձեռսն շաղախել 48
Սէր դըժոխազնեայ. անագորոյն դու
ինքն մայր,
Արդեօք մայրդ առաւել անագո
րոյն, թէ ժանան համբակ։
Համբակն այն ժանտաժուտ, այլ եւ
դու մայր անագորոյն։
Եղեգնեակ իմ ընդ իս ըզմենալեան
ան ինձ նըւագ։
Կամակար խոյս ի խաշանց տացէ
արդ գայլ, բարտի զնարգէս
Ծաղկեացէ. ոսկեղնիկ բերցեն խըն
ձոր կաղնիք կարծուէք,

Եւ մոռնիք ըզպարարտ ի կեղեւոց
քըրանեացին սաթ:

Բու ընդ կարապըս մըրցեսցի, միւս
այլ Որփեւս կացցէ Տիախր, 56

Որփեւս ի մայրիս, եւ ի դըրփինս
անդ Արևոն. 57

Եղեգնեակ իմ ընդ իս ըզմենալեան
ան ինձ նըւագ:

Ի ծով անդընդախոր փոխեսցին էքս
համաբողբ,

Բարեաւ մընայք, ո՛ն անտաք,
յերկնահատար լերին բարձուէ

Գահավէժ անկայց յալիս, ձօն վեր-
ջահաս քեզ ի մահուս:

Եղեգնեակ իմ դադարեա ի մենա-
լեան արդ ի նուագաց:

Ձայտոսիկ երգեաց Դամոն. դուք
արդ ինձ զն, ո՛ն Պիերեանք,

Ձինչ Ալփեսիբէ անդրէն կըրկնեաց,
արկէք ի վէս:

Ձի յամենայն ինչ ամենիցըս ձեռ-
նարկէլ չէ հնարաւոր:

Ալփեսիբէ

Ա՛ն ինձ ջուր, եւ ամ փափկիկ շուրջ
ըզբագնաւըդ ժապաւէն. 66

Աղաւնիճ իւղաթուրմ՝ եւ խուսկա
աղնիւըս խառնեսջեր. 67

Ձողջիկ ըզմիտըս փեսային ի դիւ-
թական շըրջէլ ի հմայս

Աւից փորձէլ. աստանոր տաղից ի
բաց չիք ինչ թերի:

Ածէք ի տուն ի քաղաքէն տաղք
իմ ամէք այսր ըզԴափինի:

Հըզօր են տաղք եւ ըզլուսին խակ ի
յերկնէ վայրաբերէլ. 71

Ձուղեկիցս Ողիսեայ տաղիւք Վիրկէ
այլակերպեաց. 72

Պայթէ նոգ սիզով այտուցիկ թո-
վեալ տաղիւք իժ ցըրտադին:

Ածէք ի տուն ի քաղաքէն տաղք
իմ ամէք այսր ըզԴափինի:

Երրակի ըզքեւ նարօտ ի գոյն եր-
րեակ նախ շուրջ սլատեմ:

Ըզբագնօքս այսօրիւք երկցս ասլա
շուրջ ըզքոյին

Ածեմ սլատիեր. աստուած ինքնին
ի թիւ կոճատ է զուարճացեալ. 77

Ածէք ի տուն ի քաղաքէն տաղք իմ
ամէք այսր ըզԴափինի:

Ձերրակի հիւսեա երանգս, Ամա-
րիլիս, ի զօդ երրեակ:

Հիւսեա արգ, Ամարիլիս, ուսաս
Հիւսեմ զօգ Աստղիկան. 79

Ածէք ի տուն ի քաղաքէն տաղք իմ
ածէք այսր ըզԴափնի:

Որպէս կաւս այս կարծրացեալ, եւ
որպէս մոմս ի նոյն ի հուր

Հալեալ լուծեալ, ըզնոյն ի բոց մե-
րոյս սիրոյ կրեացէ Դափնի.

Սըփուեա ազանձ, եւ կըպերբ մա-
տաղատունկ կէզ սարգենիս. 84

Այրէ գրուժան զիս Դափնի, եւ ես
ի վրէժ նըմին զայս սարգ.

Ածէք ի տուն ի քաղաքէն տաղք
իմ ածէք այսր ըզԴափնի:

Նոյն հարցի սէր ի Դափնի, որպէս
յորժամ վաստակաբեկ

Մատակ ըզհետ զուարակի ընդ խոր
անտառս եւ ընդ մայրի

Շըրջեալ թափառ՝ բաղմի հէքն առ
գետեղերբ ի սէզ դալար,

Եւ ոչ գիշեր տարածամ նըմա ըզ-
դոմն ածէ ի յուշ,

Նոյն սէր հարցի ի Դափնի, և մի ինձ
փոյթ լիցի ի բոյժ.

Ածէք ի տուն ի քաղաքէն տաղք իմ
ածէք այսր ըզԴափնի:

Չոր երբեմն հաւատադրուժն էթող
կապուտ ինձ ըզսիրոյն

Յանկալի առհաւատչեայ, զայն առ
նովին արգ առ սեմովք 94

Քեզ, երկիր, աւանդեմ. սոքա
զԴափնի ածցեն առ իս.

Ածէք ի տուն ի քաղաքէն տաղք իմ
ածէք այսր ըզԴափնի:

Ըզբուսակքոս զայստսիկ եւ զթոյն
քաղեալ ինձ ի Պոնտոս 97

Մատոյց նա ինքըն Մերիս, են սայց
առատ գիւտք ի Պոնտոս.

Տեսի ես ըզՄերիս սոքիմք յաճախ
յեղեալ ի գայլ

Մացառազող ի մայրիս, եւ ի խո-
րոց շիրմաց յաճախ

Սոքիմք ի նմանէ տեսի զհողիս վե-
րակոչեալ,

Եւ տեղի ի տեղւոյն փոխեալ ըզ-
հունձքս սերմնարկեալս.

Ածէք ի տուն ի քաղաքէն տաղք
իմ ածէք այսր ըզԴափնի:

Աճիւն ի դուրս աղէ ած, եւ յեարս
կոյս, Ամարիլիս,

Ի յորձանս արկ ի գետոյն. այլ ի
թիկունս հայեսցիս մի.

Սոքիմք ի Դափնի սպառազինեալ
յարձակեցայց,

Ոչ ի զից ինչ նրմա, ոչ ի տաղից
ինչ չիք երկիւղ.

Ածէք ի աուն ի քաղաքէն տաղք իմ
ածէք այսր ըզԴափնի:

Տես զիւրդ աճիւնն ինքնին, մինչ
դանդաղիմն ածել ըզնոյն,

Իբոց շողշողենի պատէ ծաւալ շուրջ
ըզբազնաւ.

Յոյց բարենըշան, այլ ինձ զանխուլ
են հաւաստիք. 111

Եւ հիլաքս հաջէ առ սեամն, իցէ՞
հաւատս ընծայելի. 112

Ոչ արդեօք երազայոյզք ինքնապա-
տիրք են տարփաւորք.

Լըսեցէք տաղք իմ լըսեցէք, ի քա-
ղաքէն գայ արդ Դափնի:

Ծ Ա Ն Օ Թ Ո Ի Թ Ի Ի Ն Բ

6. Ա Պոլլիոն բարբառի, որոյ ի կող-
մանս Լիբրիկեցոց զայնու ժամա-
նակաւ արշաւեալ ի դառնալն անտի
անց ընդ ծովեղերս Վենետաց: Տիմո-
ոս գետ է ի նմին դաւառի, որ հոսէ
ի ծովն ազրիական. և ի բերան գե-

տոյն են կղզեակք, ուստի բղխեն ջեր-
մուկք. զսոսին թուի կոչել Ժայռոս
Տիմոտայ:

10. Ակնարկէ յողբերգութիւնս Պոլլիո-
նի, զորս սոփոկէան կօշկաց ասէ
արժանիս. քանզի Սոփոկլէս ողբեր-
գու անուանի, ինքն նախ եմոյճ զսո-
վորութիւն բարձր կօշկօք ի թատերս
երևելոյ գուսանայ:

11. Քանզի ի ձեռն Պոլլիոնի զերծոյց
Վիրգիլ զանդաստանս իւր, յորմէ
պատճառս էառ գրելոյ զտաղքս, ան-
տի իսկ սկիզբն արարեալ. իսկ եթէ
ոչ ի նոյն ինքն կատարեաց, ոչ ինչ
են զարմանք. զի քերթօղաց օրէն է
խոստանալ բազում ինչ, և ոչ կա-
րել կատարել: Մարթ է ևս կարծել՝
զի ի վերջ մշակականացն ակնարկի-
ցէ, զորմէ ասացաք ի Ծաղկ. 9. 67

13. Իմաստ տողիցս է. թող ինձ պսա-
կել զքեզ քերթօղական բաղեղամբ,
որ յաղթողական սարդենեօք պսա-
կեալդ ես. քանզի յառաջն դափնի
պատերազմողաց պահեալ էր, և ա-
պա քերթօղաց ևս տուաւ:

17. Իմա յողորկ բուն ձիթենուոյ, կամ
ի ցուպ ձիթենի:

20. Այսինքն զի ընդունայն եղեն խոստ-
մունքն Նիսայ, ընդունայն և գիցն
կալ վկայս խոստմանց նորա:

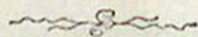
22. Մենալ լեառն յԱրկադիա, նուի-
րեալ Պանայ, ուր հովիւք սովոր են
երգել տաղս այսպիսիս:

28. Կորնի կենդանի եղջերու արագ, առիւ-
ծաձև մարմնով, թեւաւոր և արծը-
ռունգն, թշնամի և միասակար ձիոց:
50. Մոփառս ոսոխ Դամննի, որում Նիսա
խօսեցեալ էր ի կնուծիւն. վասն որոյ
Դամնն ուրախակից լինի հեգնօրէն
ընդ ոսոխի իւրում, և յորդորէ զնա
դառնուծեամբ, յարարողութիւնս
հարսանեաց՝ զիշերոյ ի վերայ հասա-
նելով: Սովորութիւն էր հնգեքումբք
ջահիւք զհարսն ի տուն փեսային ա-
ծել. և փեսային ճապաղել ընկղզս
առ ոտս հարսին, ի նշան թողոյ նո-
րա զմանկութիւն:
51. Երբ լեւոն բարձր ի թեւաղիա, յա-
րեւմտից Ատտիկեայ և Բիովտիոյ,
ուստի երեւելն աստեղք անկանել
յետկոյս Ետայ, որպէս և ծագել
յիդայ լեւնէ Փռիւզիոյ՝ որ յարեւ-
լից նոցա կայր:
44. Իսմար և Հաողոսպէ. տ. ի Ծաղի. Զ. 55:
45. Գարամանոս, խորին Լիբիոյ բնա-
կիչք, առանց օրինաց, առանց օրի-
նաւոր ամուսնութեան:
48. Մայր իմա զՄեդեա դուստր Սյե-
տայ արքային կողքիսացւոց, որ եցոյց
Յասոնի առաջնորդին Արգոնաւոր-
դաց զհնարս յափշտակելոյ զգեղմնն
ոսկի, և ընդ նմա յարքունեաց հօրն
իւրոյ խոյս ետ: Սյլ ապա մերժեալ
ի նմանէ ի բաց վասն սիրելոյ նորա
զկրեւսա դուստր կորնթացւոց ար-
քայի, դիւթական հուրք զհայր ընդ

- գասեր ծախեաց, և զորդիս իւր զծը-
նեալս ի Յասոնէ ակն յանդիման հօր
նորա փողոտեաց:
56. Զարմանք իմն են երգեցիկս համա-
րել քերթողաց զկարապս, և մանա-
ւանդ ողբաձայնս ի մահուն, որ ա-
մենեկն ի կեանս և ի մահու համերբն
են: Տիտիոս աստ ընդ հովիւս անե-
րածիշտս համարի:
57. Սբէոն լեւրացի ի Մեթիմնայ քաղա-
քէ Լեւրեայ կղզւոյն, քնարահար և
տաղասաց անուանի: Սա արուեստին
ճարտարութեամբ մեծացեալ յիտաւ
լիա, իբրև դառնայր ի կորնթոս առ
Պերեանդր արքայ՝ որում սիրելին էր
յոյժ, յրնչաքաղց նաւաստոյն ըն-
կեցաւ ի ծով. բայց մի ի գլինաց, որ
քաղցրութեամբ երկոց նորա զմայ-
լեալն էր, առեալ տարաւ զնա ի Տե-
նար աւան Լակոնիոյ. քանզի առաս-
պելեն սիրել գլինաց զերածշտու-
թիւն:
66. Զայս ամենայն պատուիրէ վհուկ Սլ-
փեսիքէ նաժշտին իւրում՝ Սմարիւ-
լեայ:
67. Զաղաւնիճ, որով իմա և զայլ ամե-
նայն բանջար խոտոյ, ի կիր արկա-
նէին մոզք և վհուկք ի դիւթութիւնս
և ի կախարդանս:
71. Համարէր ի հնումն առ հեթանոսս
կարել կախարդաց իջուցանել յերկ-
նէ յերկիր զուսին, կամ զգոյն նո-
րա փոխել յարիւն. որպէս և մերոյս

Եղնկայ յիշատակեալ ի Գ. 217. եղ-
 ճանէ և հերքէ զայս մոլար կարծիս :
 72. Կերէ դուստր արեգական և Պեր-
 սեայ յաւերժհարսին, քոյր Այետայ
 արքային կողքեցոց, և մայր Մե-
 դեայ : Սա ըստ առասպելաց՝ զօրու-
 թեամբ դեղոց և ի հարուած ցպոյն ի
 դազանս փոխեր զմարդիկ, այսպէս և
 զընկերս Ոգիսեայ փոխեաց ի խոզս :
 77. Պիւթագորեանք ի թիւս դնէին զհա-
 մագոյից հաստատութիւն, և հզօրա-
 գոյն ի թիւս համարէր ուամիկն զկօ-
 ճատ կամ զանգոյգ : Վասն որոյ ըզ-
 հօտս անդէոց և զգունդս բանակաց
 անզոյգս առնէին : Իսկ աստ անզոյգ
 թիւ իմանի երրեակն գերագոյն ի
 թիւս. զի ըստ Արիստոտելի և ըստ
 Պլուտարքեայ՝ բովանդակէ զսկիզբն
 զմէջ և զկատարած, և զի դարձեալ
 սովաւ զօրութիւնք դիցն երկնաւո-
 րաց և սանդարամետականաց բացա-
 տրին. քանզի երրեակ ի ձեռնն Արա-
 մազդայ նկարին շանթք, և Պիսիդո-
 նի երեքարձէն զաւազան, և Պլու-
 տոնի երեքպլիս շուն. Պարկայք ե-
 րեք, Գորգոնիայք ժանոք դժոխոց
 երեք : Ըստ այսմ և Արտեմեայ եռա-
 դիմակ էին պատկերք, և անուն էր
 յերկրի Անահիտ կամ Արտեմիս,
 յերկինս Լուսին, և ի Սանդարամետոս
 Եկատէ. յոր թուի աստ ակնարկել
 բանս՝ Ասորոսն ինքնին ի իւր կոնար
 է զաւարճուցեալ :

79. Թելս իննեակ պատուիրէ շարամա-
 նել, երիս սպիտակս, երիս կարմիր,
 և երիս սեւաւ. և ի միասին զայնոսիկ
 յերիս հանդոյցս կապել՝ ասելով.
 Հիւսեմ զօդ Աստղական, որ էր ձև
 կախարդանացն :
 84. Քանզի աղանջ կամ մուրկ զզոհիւք ա-
 ծէին, այսպէս պատուիրէ առնել և
 զպատկերան Դափնեայ իբր զոհե-
 լայ ի դիւթականն բագնի :
 94. Ի դիւթութիւնս ի կիր առնուին
 զգիտակս կամ զհանդերձս այնորիկ
 զոր դիւթելն կամէին. վասն որոյ վը-
 հուկս աստ զգրաւականս սիրոյ թո-
 դեալս ի Դափնեայ թաղէ առ սե-
 մովքն, առ ի ձգել զնա անդր :
 97. Պոնոս զաւառ փոքուն Ասիոյ. ո-
 բում սահման է ի հիւսիսոյ եւքսի-
 նեանն ծով, և յարեւելից կողքիս,
 յորս առատ դիւտք են թիւնից : Ի
 Պոնոս թագաւորեաց Միհրդատ՝
 որ թունիւք կերակրէր, և ի կողքիս
 ծնեալ էր Մեդէա՝ դեղատու հռչա-
 կաւոր :
 111. Պատմէ Պլուտարքոս, զի յորժամ
 Տերենտիա կին Կիկերոննի զոհ մա-
 տուցանէր դից, սոյն դէպք պատա-
 հեցին՝ բոց ի մոխրոյ ցուանալ, և Էս-
 տեանք զայն պարտութեանն կատի-
 լինայ ցոյց բարենշան համարեցան :
 112. Հելլոս անուն շանն, որոյ հաջիւն
 նշանակ էր դալտոեանն Դափնեայ :

Մ Ե Ր Ի Ս

Ի ժամանակին՝ յորում՝ Վիրգիլ Ի բաշխս անդ կալուածոց զերծոյց Ի ձեռն բարեկամաց իւրոց զիւրան, որպէս յառաջնունն Ի հովուերգութեանցս ասացաք, զօրականն՝ որում՝ անկեալ էին Ի վեճակ անդաստանք նորա՝ հալածէր զնավանն որոյ հարկ իսկ եղեւ նմա փրկել զկեանս իւր Ի լոզ ընդ Մինկիոս: Բայց Ի գնալն իւրում Ի Հռովմ առ Ի զերծանել Ի հարստահարութենէն իշխանութեամբն Ոկտաւեայ, թողեալ էր Ի վերայ կալուածոցն զՄերիս զաւառապետ, հրաման տուեալ նմա հնարել ողորքել ընծայիւք զյափշտակոյն: Արդ Մերիս Ի տանել առ նա զընծայս՝ պատահէ Լիկիդայ մտերմի իւրում՝ յուղւոջ, եւ ընդ նրմա զբուցատրէ զՄենալկայ՝ որ զՎիրգիլեայ բերէ աստ զդէմս. եւ պէսպէս երգովք զբօսնուն զճանապարհայն:

Լիկիդաս եւ Մերիս

Լիկիդաս

Յճ, Մերիս, Ի քաղաքն ուր արահետդ ածէ՝ գիմես:

Մերիս

Կենդանեաւ մերով ցայնվայր, ո՛վ
 Լիկիգաս, ժամանեցաք
 Ձի եկ օտար, ո՞ կտակածէր, զարտ
 մեր գրաւեալ՝ ժրպրհի սպառնալ.
 Ի բաց մըշակքդ բընիկք ի բաց
 գնացէք, իմ է ստացուած:
 Մէք արդ նըկուն եւ արխուր, զի
 զամենայն ինչ շըրջէ բախտ,
 Ըղևոյս զայստսիկ նըմա ի նուէր
 մատուցանեմք.
 Իցէ թէ մի լիցի նըմա բարեաւ ի
 նուէրքըս վայելէլ:

Լիկիդաս

Ըստուգիւ ապաքէն լըւեալ էր իմ,
 զի ուստի բլուրք
 Ձիջանեւ ըսկըսանին, եւ ի դիւրին
 ի դարեւանդ
 Ըզլօնարն խոնարհել, անտի մինչեւ
 ցալիս շըրոյն
 Եւ մինչև ցըհինաւուրց փիճւոյն
 դապաթըն վաղաբեկ

Մենաղիասն այն ձեր սղահեալ իցէ
 տաղիւք զանդս անկորուստ:

Մերիս

Ի զրոյց համբաւոյն լըւեալ արդեօք
 իցէ քո զայն.
 Բայց այնքան տաղք մեր ի մէջ ա-
 րիսական զնուց զօրեն,
 Որչափ ընդդէմ արծուոյ ընդ օդս
 ըսպառնալից խոյացելչ
 Քաւօնիկ աղաւնեաց, ո՛վ Լիկի-
 դաս, զօրեւ տան վէսք: 16
 Եթէ ոչ ի փասպարեալ ինձ ի սղու-
 ցւոյն ձախող ադուաւ
 Կարճատել աղդէր կանուխ իւ եւ
 իցէ հնարիւք ըզվէճ,
 Ոչ քոյդ այժմիկ կեայր Մերիս, եւ
 ոչ նա ինքըն Մենաղիաս:

Լիկիդաս

Այլ աւանդ, իցէ խակ մարթ յայդ-
 քան ոճիր մըտաբերել.
 Փօքըր միւս եւս ի միասին ընդ քեզ,
 Եղուկ, ո՛վ Մենաղիաս,

Եւ քոյդ իսկ ըստօրումն յափը-
տակէր ի մէջ ի բաց .

Ո՞ զյաւերժ հարսուհի երգէր յայն-
ժամ, ո՞ ծաղկաւէտ

Դաւարի սրբուէր յերկիր, կամ հո-
վանի սաղարթագեղ

Ածէր զաղբերբբ, եւ կամ ո՞նուա-
գէր ըզտազբբս զոր այժմիկ,

Առ անձկալին Ամարիլեակ մեր մինչ
գնայիր, բարձի զանխուլ .

« Տիտիւրէ, արածեա զուլս իմ մին-
չեւ դամ, սուղ է ուղին . 27

» Եւ յարօտոյ յուճոյ ըզնոսս ամ .
այլ յածեւ անդ, Տիտիւրէ,

» Տես մի այժուն սատահիցես,
քանդի խեթիէ նա եղբերաւ . » :

Մերխա

Կամ մանաւանդ զոր չեւ Մենալի
յամբոկ ամեալ երգէր Վարեայ . 50

« Բարձր ի յաստեղս ըզբո անուն ամ-
ցեն կարասք քաղցրանըւադբ, 51

» Ո՞վ Վարէ, եթէ միայն մեզ քեւ
Մանտուա կացցէ մնացէ,

» Հեքին Կրեմնայ մօտիկն այն յոյժ
եղուկ Մանտուա » : 53

Լիկիդաս

Խոյս ի կիրնեանցն գեղձից իցն-
տացեն մեղուաց քոց ստրբ, 54

Իցն արջառք քո ոււուցիկս ամցեն
զըստինս հովուեալք ի սինձ . 55

Են են եւ իմ տաղք, կացուցին քեր-
թող եւ զիս իսկ Պիերեանք .

Ըսկըսիր թէ է ինչ քո . գուշակ եւ
զիս կոչեն հովիւք,

Այլ չեմ նոցին դիւրահաւան, զի
չեւ Վարեայ չեւ իսկ Կիննայ 58

Թըւիմ բաւական երգէլ նըւադ ինչ
արժանի,

Այլ սագ կըուչաձայն ի մէջ սորոյ
քաջաձայնից :

Մերխա

Զայդ իսկ եւ ես, ով Լիկիդաս,
մընջիկ ի միտս իմ յեղյեղեմ,

Թէ ինձ ի յուշ լիցի ամեւ, եւ չէ
ինչ տաղն այն հետեւակ :

- « Արի եկ, Գալատէա, զինչ ըզբօսանք են ի յալիս »
- » Ասա գարուն ծիրաներփեան, աս տանօր մարդ շուրջ ըզգետով
- » Սըփուէ ծաղկունս ազգի ազգի, սպիտակափառ աստ կաղամախ
- » Սաւառնի ըզբարայրիւ, հիւսնն ճապուկ ուռք հովանի »
- » Արի եկ, Թող ըստահակ ծովու զեզերս ալէկոծել » :

Այկիդաս

- Զինչ էր այն՝ զոր ի քէն լըւայ ընդ ջինջ գիշերաւ երգ »
- Դաշինքն ի միտս իմ յածին, ըզվանգս երգոյն Թէ յիշիցեմ :

Մերիս

- « Առ ինչ ըզվաղէմի ելս աստեղաց գիտես, Դափնի »
- » Դիօնեանըն Կեսարու ահա ծագէ աստղ երկնաճեմ, 51
- » Ասող իւ որայք հասկաթուռ զըւարձանան, իւ ողկուղակ

- » Ի գարեւանդ արեգՋեր դունաւուրի պըաղախայծեալ »
- » Տընկեա տանձիս, սվ Դափնի, Թոռունք ըզմիրգսըն քաղեսցեն » :
- Զամենայն ինչ ի բաց եւ զլիշատակս իսկ ածեն ամբ »
- Յաճախ ի յերգս ի մանուկ տխր յիշեմ ի մայրն ածեալ զարեւ »
- Այլ ի սպառ ի մոռացօնս անկան արդ տաղքն, եւ ճայն ինքնին
- Խոյս ի Մերեայ ետ ի բաց, գայլք ըզՄերիս կանուխ տեսին » 58
- Սակայն շատ իսկ Մենալկաս քեզ զայստսիկ յեղյեղեսցէ :

Այկիդաս

- Ի բաղբաղայս ընդ երկար ձըգեալ ըզսէր մեր Թարթափես »
- Ահա ալքք քեզ ծայր ի ծայր լըսն այժմիկ քաղցրածաւալ » 61
- Տես զհարգ հողմակոծեալ օդոցն ի սպառ անկան մըռունքք »
- Ահա ի կէս ուղղոյս հասեալ կամք, եւ շերիմ Բիանորի » 63

Գայ աւասիկ աստ յերեւան. աստ
 ուր մըշակէք ըզթանձրախիտ
 Քաղեն ի բաց ըզսաղարթ, աստ,
 ու Մերխ, եկ երգեսցուք.
 Թող աստ ըզխոյս, եւ դէմ եդեալ
 անդր ի քաղաքն անցուք յառաջ.
 Կամ գիշերոյ եթէ խիթամբ կան
 խել ածել տեղատարափ,
 Ի յընթացս անդ երգեսցուք. նըւազ
 մեզ աահն ածցէ վաստակ.
 Եւ զի յերգել անդ ընթասցուք, ըզ-
 բեան ի բաց առնում ի.բէն:

Մերխ

Ձեռն ի գործ պատանեկիկդ ի կա-
 րեւորս արդ արասցուք,
 Ըզկայ այժմիկ առ ի յերգոց. յոր-
 ժամ նա ինքն այսրէն դայցէ,
 Ճահագոյն լիցի յայնժամ մեզ ար-
 կանել տալս ի մըրմուռնջ:

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻԻՆՆԻՔ

16. Քառանկա մասն է Եպիբրոսի, բայց
 քառանացւոց տիրեալ երբեմն յԵպի-
 բրոս՝ անտի Քառանիա կոչեցաւ բոլորն
 փոխանակ մասին: Իսկ քառանիկ կո-
 չել զաղաւնիս, զի ի գողոնեան ան-
 տառին յԵպիբրոս ի կաղնեաց ետուն
 պատգամս ըստ առասպելին աղաւնիք
 երկու, մին անտի թռուցեալ ի Դել-
 փոս ի մեհեանն Սպորոնի, և միւսն ի
 տաճար ամմոնեանն Արամազդայ, որ
 յայնմհետե եկաց դարիր հռչա-
 կաւոր:
27. Ածէ աստ հետզհետե հասուածս ի
 տաղիցն՝ զոր ասաց բարձեալ գողու-
 նի: Տխտիրոս աստ է խաշնարած ոմն
 ի համբակաց Վիրգիլեայ:
31. Կարապոս իմա աստ գրերթողս, իսկ
 զերգելոց կարապից ք. ի Ծաղկ. Բ. 56:
55. Մանգոտա և Կրեմնա քաղաքք յայս
 կոյս Գաղղիոյ, առաջինն առ Մին-
 կեաւ գետով, երկրորդն առ Պաթո-
 սիւ: Կրեմնացիք կուսակից եղեն
 Անտոնիոսի ընդդէմ Ոկտաւիանեայ
 վասն որոյ ապա յետ պատերազմին
 տուաւ Կրեմնա հինաւուրց զօրաց
 յաղթականին. և զի չէր այն բաւա-
 կան, յաւերաւ և մասն ինչ յանդաս-
 տանաց Մանտուայ, վասն որոյ եղկե-

լի և զնա կոչէ վասն սահմանակիցն
գուլայ հիքին կրեմոնայ :

54. Գեղ յ, ւտ. taxus. Թուփ մնասակար,
յորմէ ճարակեալ մեղուք՝ դառն գոր-
ծեն մեղք. վասն որոյ խօտի մեղք
կորսիկայ վասն գեղձից և մողխըն-
դի առատ ի կղզւոջն գուլայ: Եւ գկըղ-
զիս զայս, որ է ի միջերկրական ծո-
վու մերձ ի Սարգիսիա և ի Սիկիլիա,
կոչէին Յոյնք կիրնոս՝ յանուանէ կիր-
նեայ ուրումն Թագաւորի :

55. Զօինձ փեռ ի Ծաղկ. Ս. 84 :

58. Վարոս իմա զայն, զորմէ ասացար ի
Ծաղկ. Զ. 8: Իսկ կիսնս զմեծին Պով-
պէի Թոռն ի գատերէ, որ յառաջն
Թշնամիէր Ռկտաւիանոսի, և ապա ե-
գիտ շնորհս առ նմա, և բղեաշիս իսկ
եկաց ի Հռովմ:

51. Գիտնեան կոչէ զկեաար, զի յնեա-
սայ ասի սերեալ, և մայր կնեայ հա-
մարի Ստաղիկն՝ զոր Գիտնէ յաւերժ-
հարսն ծնաւ ի Գիտսէ ըստ բաղմաց:

Ստամնոր Մենալկաս կամ Վիր-
գիլ խօսի առ հովիւն Դափնի բարե-
կամ իւր զմահուանէն Յուլիոսի կե-
սարու, յորոյ ի դամբանական հան-
դիսին վարսամ յերկինս ասի երեւալ
ընդ եօթնեակ մի :

58. Առասպելէն գայլոց կերկերեւ զայ-
նոսիկ՝ զորս ինքեանք նախ տեսա-
նեն, և կերկերիլ՝ եթէ ինքեանք նախ
յակն անկանիցին : Աստանոր Մերիս
պատճառս դագարեւոյ յերգոցն ամէ

զմոռացօնս իւր և զնուաղումն ձայ-
նին, այլովքն հանդերձ. և Լիկիդաս
հակառակօքն յորգորէ զնա յերգ :

61. Իմա զալիս Մինկեայ գետոյ, որ Թա-
նան զՄանտուա և զմերձակայ դա-
ւառս :

65. Բիանոր կամ Ոկնոս արքայ Ետրու-
րիոյ, որդի Տերեր գետոյ և Մանտու-
վայ յաւերժհարսին, յորմէ անուա-
նակոչեցաւ քաղաքն Մանտուա կա-
ռուցեալ ի Բիանորէ : Եիրիմ սորա
առ ճանապարհաւն կայր ըստ նախ-
նեացն սովորութեան. վասն որոյ ար-
ձանագիրք դամբանականք առ ուղե-
ւորս բարբառին. կաց ուղևորդ,
Դարձիր հիւրդ, և այլն :

Գ Ա Լ Լ Ո Ս *

Գալլոս սիրեր զԼիկորիա օրիորդ . այլ նորա արհամարհեալ զԳալլոս , զայլոյ ուրուք երթեալ էր զհետ մինչև ի Հաեաիա և ի հեաաւոր դաւառս Իտալիոյ և Գալլիոյ՝ մերձ ի Հաենոս և յԱլպիս : Ստանոր կեղծէ քերթողս երթեալ զԳալլոս առ վշտին յաքսոր ինքնակամ յԱրկադիա , վայր հռչակաւոր առ հովիւս և առ հովուերգակ քերթողս՝ յորս երևելի էր Գալլոս ինքնին : Անոր հասանեն առ նա բարեկամք նորա և զիք անտառաբնակք առ ի սիոփել գնա . իսկ նա բազում ինչ առ ի սթափումն սիրոյն ընդ վայր յեղեղեալ՝ որպէս սովոր են տարփաւորք՝ դառնայ անգրէն ի բնաւորականն իւր :

Ըզվերջին դու ինձ զայս , Արեթուսա , մասն վաստակ . 1

Սուղ ինչ տաղ , Լիկորեայ իսկ յընթերցումն , է ինձ ի ճահ 2

Երգել խնոյս Գալլեայ ի նուէր. եւ
 ո՞ զլասցի երգրս Գալլեայ :
 Այսպէս իցիւ ընդ սիւնեան մինչ
 ընդ ալեօք սահեալ գրնաս, 4
 Մի ընդ քոյսըդ խառնեսցէ Գորիս
 դառնի՞ճ զիւրն կոհակ : 5
 Առ ինձ երգ, ըզԳալլեայ զանձուկ
 սիրոյն նըւագեսցուք,
 Մինչ ի մատաղ թաւաթուփ տա-
 փունչք ի ճեմ՝ ճարակին ուլք.
 Ոչ առ խուլս աստ նըւագեմք, կըրկ-
 նեն բոլոր անդրէն անառօք :
 Ո՞ր մայրիք, կամ ո՞ր ըզձեղ մացա-
 ռախիտք արգելուին,
 Օրիորդք յաւերժ հարսունք, մինչ
 բունն ի սէր կիզոյր Գալլոս. 10
 Զի ոչ ըզձեղ Պարնասեսայ, զի ոչ
 Պինգեայ իսկ գաղաթուիք 11
 Կասեցուցին, եւ ոչ նա ինքն աւո-
 նականն Ազանիպպէ : 12
 Սարգենիք իսկ ըզնա, ըզնա լացին
 եւ մոչեստանք.
 Նոճաբերն ելաց Մենալ ընդ մենա-
 լոր ժայռին քըւաւ 14
 Անկեալ ըզնա, եւ սառնասպառքն
 Լիկիոյ լացին պարելիք :

Շուրջ ահա կան եւ օղիք, նոքա ըզ-
 մեզ ոչ անգոսնեն.
 Մի եւ դու զնոսա, քերթողդ դիւ-
 ցական, մի անգոսներ.
 Գեղանին իսկ Ազոնիս առ դետե-
 զերս հովուէր ըզհօս : 18
 Եկին եւ հօտարածն, եկին յուշեկ
 արօրադիրք,
 Եւ տամուկ ի ձմերային կըթոց
 կաղնոյ եկըն Մենալի.
 Գային բընաւք ի խընգիր՝ ուսալ ի
 քեզ սերդ այդ հարեալ :
 Եկեալ եւ Ապուրն. Յնորիս, ասէ,
 դու ո՞վ Գալլէ,
 Այլում անձկալին քօ Լիկորիս դի-
 մէ ըզհեա,
 Ընդ ձիւնակոյտ եւ ընդ ահեղ հա-
 րեալ ճամբարըս տարապնաց :
 Գայր եւ Շահարիկն ածեալ գեղ-
 ջուկ պըսակ ի գլուխ, 25
 Ծըլցօտ ծաղկաւեա եւ սառւար շու-
 շանըս ճօճելով :
 Գայր եւ աստուածն Արկադիոյ աս-
 տուածըն Պան, զոր եւ տեսաք
 Ներկեալ նօթիւք եւ կարմրահաս
 թըլփոյն ի միրգ բոսորաախի,

Եւ զինչ, ասէ, ճար եւ ճարակ. չէ
ինչ սիրոյ փոյթ զայսսպիտեաց,
Ոչ լալեօք սէր անողորմ, ոչ ի վը-
տակ մարգադեալին,
Ոչ մեղուք յագուրդ ի սինձ, եւ ոչ
առնուն ուլք ի սաղարթ:
Այլ նա տըրամագին. Արկադացի-
բըդ դուք, ասէ, 53
Զայսոսիկ ընդ դարեւանդրս ձեր
առջիք երգս ի մըրմունջ,
Քաջահըմուտք դուք եւեթ յերգրս
տաղից, արկադացիք.
Ո՛վ .քանի թեթեաբեան յայնժամ
ոսկերք իմ հանգիցեն, 53
Եթէ զտարփանս իմ երբեմն առջիք
ի սրինգդ եղերերդել:
Յանկարծ էի ես մի ի ձէնջ, եւ կամ
հօտիդ ձեր սրահապան,
Կամ պատահէր ինձ այգեկուծ ձե-
րոցդ հասուն գոլ ողկուզաց:
Ըզփիլիս ապաքէն կամ զԱմինտաս
թէ սիրէի,
Կամ զայլ ո ոք եւ իցէ, (զի՛ իսկ թէ
թուխ իցէ Ամինտ,
Զի սեաւ եւ մանուշակք զի սեւո-
րակք են եւ յակինթք),

Ընդ իս ի մեջ ուռենեաց և ընդ ճա-
պունկ այգեաւ բաղմէր.
Փիլիս ծաղկունս ինձ հաւաքէր, եւ
գեղգեղէր երգս Ամինտաս:
Ասա աղբերք զովարարք, արօտք
փափկիկք ասա, Լիկորիս.
Ասա անտառք, գոյր ինձ ակորժ
ասա կենակցել ընդ քեզ ի սպառ:
Այժմ՝ անազգահ սէր դըժնէին զիս
Արիսի վառել ի զէն
Ի խաան նետից եւ ռիսերիմ՝ ակոյցե-
նաց բրձնաղբօսէ. 47
Գու նըժդէ՛հ ի հայրենեաց, (իցի՛ւ
մարթէր ինձ չհաւատալ)
Զալպեանց եւեթ ձեանց, սանդուծ,
եւ ըզհռենեան սառամանեաց 49
Մենակ դու զփորձ թարց իմ առ-
նուս. ո՛հ սառն քեզ մլասէ՛ իսկ ոչ.
Ո՛չ իսկ, աւա՛ղ, սառնաստուոյց հեր-
ձուն քոյին գերդ դարշապարք:
Գնացից թափառ, եւ որ ի սողս յի-
նէն քալիեանս ոլորեալ տաղք՝ 52
Ի սրինգ սիկուլեան հովուին առից
զայն դաշնակել: 53
Ընտրեցի, այո՛ նդ անտառս եւ ընդ
խըշաիս գալ երէոյ, 54

Եւ ըզտարփանս իմ՝ դրոշմել մատա-
 զատունի ծառոց ի բունս .
 Աճեացեն ծառքն, ի միասին եւ դուք
 տարփանք իմ աճիցէք :
 Պարակից յաւերժ հարսանց ելից ի
 յայց շուրջ ընդ Մենալ,
 Որսացայց կինձս ամեհիս, եւ ոչ
 իսկ ինձ սառամանիք
 Արկցեն խափան ըզպարթենեան
 պատել մացառս ասպականեօք . 69
 Արդէն ընդ սարս ու 'նդ սօսաւիւն
 մայրեաց թըւիմ շահատակել .
 Ի լայնալիճ՝ պարթեւական քաղցր
 է ճայթել նեոս կիթոնիկ . 61
 Իբր այն՝ թէ այսոքիկ ըզմերս ա-
 շիւն բրժըչիցեն , 62
 Կամ թէ հաշտ աղիտիւք՝ մարդկան
 աստուածն այն առնիցի :
 Ատարտին սրայք եւ սրարիկք ոչ
 եւրս մեզ ախորժ թըւին ,
 Եւ ոչ իսկ տաղք . դուք իսկ ճն անդր
 ի բաց կացէք անդրէն անտառք .
 Ոչ ըզնա ամոքել եւ հոգք իսկ մեր
 թէ կարիցեն ,
 Եւ ոչ ի խոր թէ ի սարսուռ առ-
 նումք զԵբրեայ ալիս ի յուսմս , 67

Կամ թէ ի գէճ՝ ձրմերայնի բերեմք
 ըզճիւն սիթոնական . 68
 Եւ ոչ թէ զխաշն յԵթովպիա ընդ
 խեցգետուվաստեղք հովուեմք , 69
 Մինչ տօթակէզք ի կրնձնոջ խորին
 թերթիքն իսկ դօսանան .
 Ամենայնի յալթէ սէր , տեղի եւ
 մէք տացուք սիրոյ :
 Չայսոսիկ ցայսվայր ձերու մըդ քեր-
 թոյն եզանակել
 Շատ լիցի , ով գիցուհիքըդ պիե-
 րեանք , մինչ կողմանեալ՝
 Ինքն սակառս ի նըրբենի կազմէ
 յօստոց ոզորահիւս :
 Ձեօք մեծամեծք այսոքիկ թըւես-
 ցին տաղք իմ Գալլոսի ,
 Այնմ որոյ բոց սիրատարփ այնքան
 աճէ յիս ժամ ի ժամ ,
 Որքան ի նոր գարնայնի դալարա-
 գեղ աճէ թըմբի :
 Օն յարիցուք , ծանր հազներդուաց
 է հովանի , նա մանաւանդ . 78
 Ըստուերք ծանուկք են գիհւոյ .
 փնասէ ծըմակ եւ արմըտեաց .
 Կըշտապինգք երթայք ի տուն , մեր
 ձի երեկ , երթայք իմ ուլք :

Ծ Ա Ն Օ Թ Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ք

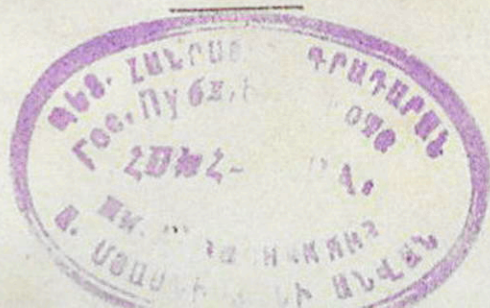
* Չգալլոսէ Կէս Ի Ծաղկ. Զ. 67

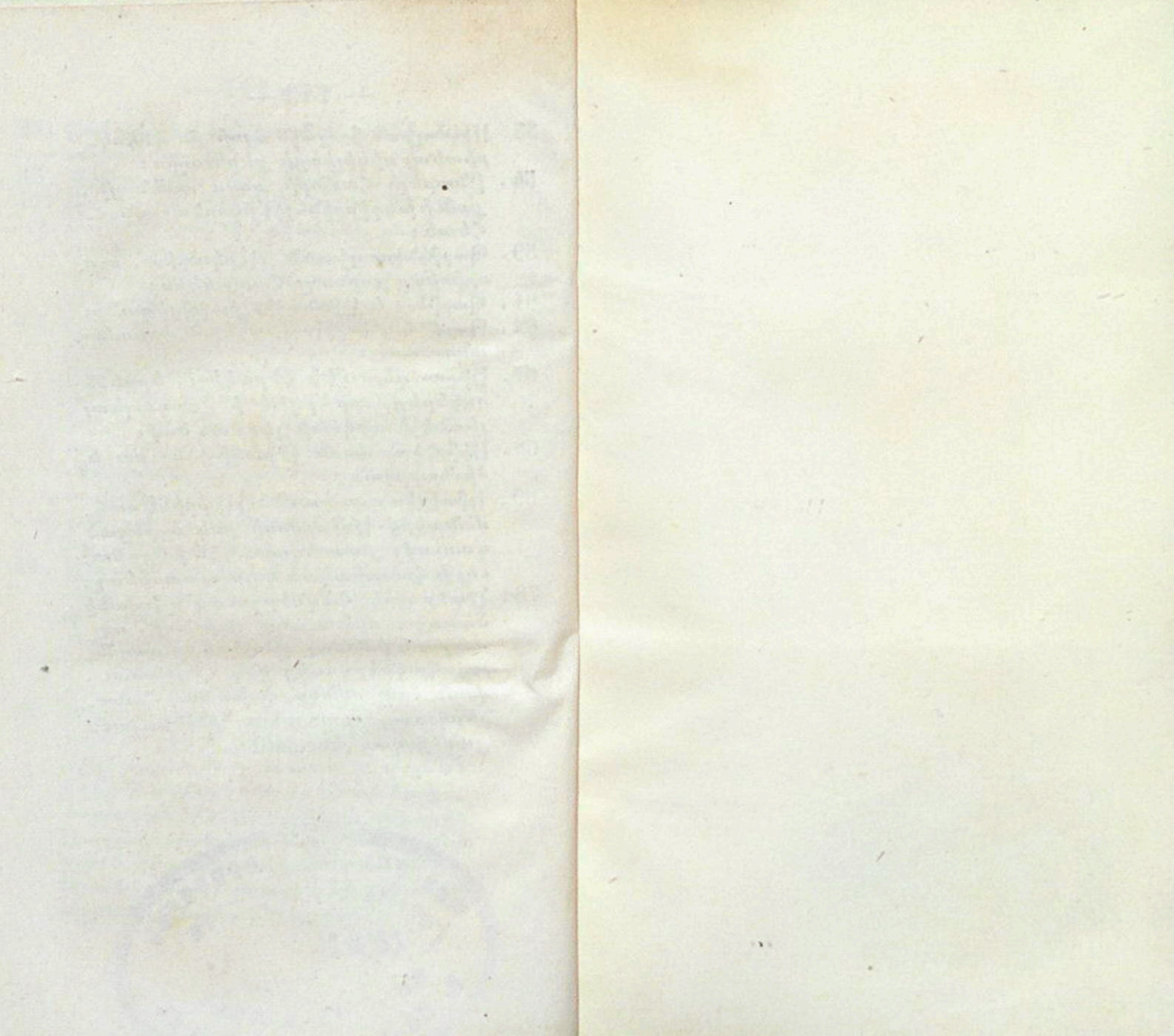
1. Արեւիտա աղբիւր Ի Սիկիլիա, յոր ասեն դալ խառնիլ Աւիէոսի գետոյն Պելլոպոնեսեայ, անցեալ ընդ ծով առանց խառնելոյ ընդ ալիս նորա. և ապացոյց, զի որ ինչ արկեալ անդր Ի յունաստան՝ գայ Ի վեր երեւի յԱրեւթուսա աղբեր Ի Սիկիլիա: Յաւելուն առասպելք սիրեալ Աւիէոսի զԱրեւթուսա յաւերթհարան. և Ի փախչիլ սորա Ի նմանէ, Արաւմեայ դիցուհւոյն փոխեալ զյաւերթհարանն յաղբիւր, և փախուցեալ զնա Ի ներքուսա ծովու, և Ի Սիկիլիա Ի վեր բղխեցուցեալ. և Աւիէոսի երազեալ զհետ նորա, և զալիս իւր ընդ նմա խառնեալ:
2. Լիկորիս ազատագիր Վոլումեայ ատենակալի, որ սիրեցեալ Ի Գալլոսէ և ոչ երեսս առնէր նմա:
4. Սիլանիան այսինքն սիկիլեան, կամ Ի Սիկանոսէ յորդոյ կիկլոպայ, և կամ Ի սիկանեանց Ի Սպանիոյ գաղթելոց անդր Ի Սիկիլիա, այսպէս կոչեցեալ:
5. Դորիս դուստր Ովկիանու և Տելթեայ. որ աստ առեալ է փոխանակ աղի անեաց ծովու, յորոց անխառն պահեալ ալիք Աւիէի և Արեւթուսայ:

10. Յաւերթհարանն իմանայ ասա ըզնայադս խնամակալս աղբերաց, որ Ի Պարնասեայ Ի Պինդոսէ և յԵլիկոնէ բղխեն, և մեղադրէ նոցա զի ոչ եկին սփոփել զսեր Գալլոսի. որով լուրեայն զնոյն ինքն զԳալլոս յանդիմանէ, զի զանց զտաղիւք արարեալ պարապեր Ի սեր:
11. Պինդոս լեառն է Ի Մակեդոնիա, մերձ յԵպիրոս և Ի Թեսաղիա, որով երեցունց իսկ գաւառացս պատկանի: Կէսք համարին պատկանել նմա և Ի Փովկիս և Ի Բիովտիա, և վասն այն Ի Փովկիս կոչել Պարնաս, և Ի Բիովտիա Ելիկոն և Կիթերոն. զի չորեքին լերինքս թէպէտ և բացէ Ի բաց տարածեալք, այլ սահմանակիցք գոլով իրերաց՝ Մուսայից առհասարակ են նուիրեալ:
12. Առնէս կոչի Բիովտիա յանուանէ Աւոնի որդւոյ Պիսիդոնի. իսկ Աֆոնիպի աղբիւր է Ի Բիովտիա նուիրեալ Մուսայից. և յԵլիկոն լեռնէ հոսէ Ի Պերմես աղբիւր:
14. Մենալ և Լիկեոն լերինք Արկադիոյ նուիրականք Պանի:
18. Արոնիս էր որդի կիներայ արքային կիպրացոց, սիրով սիրեցեալ յԱստղըկանէ: Սա յորալիոն լերին կիպրոսի յորսս կորեաւ, հարեալ Ի Ժանեաց վարազու. ընդ որ ելաց ողբովք Աստղիկն: Արդ զսա յիշատակէ բերթողս Ի սփոփումն Գալլոսի, զի և ոչ դիցուհին բարերախտ Ի սեր իւր զըտաւ:

25. Շահարիկ կամ Սիլուանոս շահապետ
անտառաց :
55. Արկադացիք ախ ի Ծողկ . Գ . 50 :
53. Մնասպաշտութեամբ երկնչէին հե-
թանոսք՝ ընկճել դիականց ընդ բե-
ռամբ հողոյ . վասն որոյ մանրամաղ
ածէին զայն գնորօք՝ ասելով . Թե-
թեւացիք բեղ հողս :
47. Միտք տողիցս է . զի եթէ դու կա-
մէիր , երկոքեան իսկ գոհք և անվը-
տանդս կարէաք կեալ ի միասին . այլ
արդ վասն խտտարտութեան քո եր-
կոքին ևս թշուառ դտանիւք : Չի ես
առ յուսահատութեան դիմագրա-
ւեմ՝ վտանգաց պատերազմի . իսկ դու
օտարին սիրով տառապեալ ի դժըն-
դակ դաւառս ի տառամանիս ձմերայ-
նոյ ընդ առապարս գնաս :
49. Ալպեանք բարձրաբերձ լերինք՝ որ զի-
տալիա բաժանեն ի Գաղղիոյ և ի
Գերմանիոյ : Հռենոս դեա Եւրոպայ ,
մեծագոյն յեա Գանուք դեաոյ . բըղ-
խէ յԱլպեան լերանց , և ընդ բա-
զում բերանս հոսէ յՈվկիանոս :
52. Քալիս բաղաք յԵւբիա կղզւոջ , որ
երբեմն կից ի ցամաք երկիր ինով-
տիոյ կարծի լեալ , և ապա եւրիպեան
կրճին անջրպետեալ : Մնտի էր Եւ-
փորին մեծին Անտիոքոսի արքային
Ասորոց սիրելի , և մատենագարանի
նորին վերակացու , բանաստեղծ ա-
նուանի , զորոյ զտաղս ինչ ի Վատին
բարբառ փոխեաց Գալլոս :

55. Սիկո-Լեան հալուին այսինքն Թեոկ-
րիտեայ սիկիլիացիք բերթողին :
54. Ընորելի համարի զայս ամենայն ,
քան ի ինչորք լինել Լիկորեայ այնու-
հեաւ :
59. Պարսէնիոս լեառն յԱրկադիա , ուր
օրիորդք յորսս շահատակէին :
61. Պարսեա և Կէննայիք բաղաղեղունք :
62. Պայ և Պարիկս յաւերժ հարսունք
անտառաց :
67. Եբրոս գեա մեծ Թրակիոյ , երբեմն
ուկերեր . որ բղխէ ի Հոողովեայ
լեռնէ և անկանի յեգեան ծով :
68. Սիլոնիոս մասն Թրակիոյ ցուրտ և
ձիւնապատ :
69. Ենուպեա դաւառ մեծ յԱփրիկէ սահ-
մանակից Եգիպտոսի ընդ այրեցած
դօտւով , յաստեղատանէն խեցդեա-
ւոյ ի հասարակած կոյս տարածեալ :
78. Ծանր ասէ հագներգուաց զհովանի
ճառոց , մանաւանդ զգիհուոյ . այլ
պարտ է իմանալ զընդերկար բազմե-
լոց հագներգուաց ընդ հովանեաւ .
վասն որոյ ոմանք փոխանակ հանդ-
ներգուաց cantantibus , ընթեանուն
յամեցողաց eunctantibus .

« Ազգային գրադարան

NL0116947

